

การศึกษาความรู้ของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5

ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

Knowledge of Police Officers on Section 5: Breach of Police Disciplines in the BE 2547

Police Act: A Case Study of Maikaen Police Station, Pattani Province

สิบตำรวจโทหญิง อัจฉรา ช่อมณี

Pol.Cpl.Atchara Chormanee

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Public Administration

Prince of Songkla University

ชื่อสารนิพนธ์ การศึกษาความรู้ของข้าราชการตำรวจ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

ผู้เขียน สิบตำรวจโทหญิง อัจฉรา ช่อมณี

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

คณะกรรมการสอบ

.....
(อาจารย์พูนศักดิ์ เงินหมื่น)

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์พูนศักดิ์ เงินหมื่น)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ จันทร์เพชร)

.....กรรมการ
(ดร.อนุ เจริญวงศ์ระยับ)

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย กาญจนสุวรรณ)

ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ชื่อสารนิพนธ์ การศึกษาความรู้ของข้าราชการตำรวจ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

ผู้เขียน สิบตำรวจโทหญิง อัจฉรา ช่อมณี

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

ปีการศึกษา 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความรู้ของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยและเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จำนวน 123 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 16.0 ใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้ตามปัจจัยส่วนบุคคล การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference)

ผลการวิจัย พบว่า ระดับความรู้ของข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่ มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศหญิง มีระดับความรู้มากกว่าเพศชาย สถานภาพหม้าย มีระดับความรู้มากกว่าสถานภาพโสด,สถานภาพสมรส และสถานภาพหย่าร้าง ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีระดับความรู้มากกว่าต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี อายุราชการ 31 – 40 ปี มีระดับความรู้มากกว่าอายุราชการ 1- 10 ปี, 11 – 20 ปี และ 21 – 30 ปี ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรมีระดับความรู้มากกว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานจราจร มีระดับความรู้มากกว่าข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานอำนวยราชการ, สายงานป้องกันปราบปราม, สายงานสืบสวนและสายงานสอบสวน

Minor Thesis Title Knowledge of Police Officers on Section 5: Breach of Police Disciplines in the BE 2547 Police Act: A Case Study of Maikaen Police Station, Pattani Province

Author Pol. Cpl. Atchara Chormanee

Major Program Public Administration

Academic Year 2010

ABSTRACT

This study was conducted to explore the knowledge of police officers on Section 5: Breach of Police Disciplines in the BE 2547 Police Act. It was a case study of Maikaen Police Station, Pattani Province. It was specially aimed to investigate the levels of knowledge held by the police officers at Maikaen Police Station, Pattani Province and to compare levels of this knowledge of the police officers according to their personal factors. The research subjects were 123 police officers working at Maikaen Police Station, Pattani Province. Data were collected by means of questionnaire, and the obtained data were analyzed using the SPSS for Windows Version 16.0 for percentage, mean and standard deviations. Mean differences were calculated to compare the research subjects' levels of knowledge according to their personal factors.

Data analysis revealed that the overall knowledge of police officers on Section 5: Breach of Police Disciplines in the BE 2547 Police Act was at an average level. Individual personal factors were found to affect the levels of knowledge of these police officers on Section 5: Breach of Police Disciplines in the BE 2547 Police Act. Female officers had a higher level of knowledge than male officers, while widowed officers had a higher level of knowledge than the single, married and divorced officers. Officers with a post graduate degree had a higher level of knowledge on Section 5: Breach of Police Disciplines in the BE 2547 Police Act than those with a graduate degree or lower. The officers who have worked for a range of 31-40 years had a higher level of knowledge than those with shorter periods of work of 1-10, 11-20, and 21-30 years. The commission police officers had a higher level of knowledge than the warrant officers. The traffic police had a higher level of knowledge on Section 5: Breach of Police Disciplines in the BE 2547 Police Act than the police officers working in other areas of administration, preventive and submission, and those in investigation and inspection areas.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่องการศึกษาความรู้ของข้าราชการตำรวจ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจ แห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย กรณีศึกษาศาสนาตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัด ปัตตานี สำเร็จได้เนื่องจากความกรุณาของ อาจารย์พูนศักดิ์ เงินหมื่น อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และ คณะกรรมการสอบ ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ จันทร์เพชร และ ดร.อนุ เจริญวงศ์ระยับ ที่กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษา ชี้แนะ และความรู้ทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ทำให้ผู้วิจัยสามารถ ทำสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ดี ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยและขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ที่เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถามทำให้อาจารย์นิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

สุดท้ายขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาให้กับผู้วิจัย มาโดยตลอด และขอบคุณพี่และน้อง ที่คอยรับฟังปัญหา พร้อมทั้งให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่ผู้วิจัย ด้วยดีตลอดมา

สืบตำรวจโทหญิง อัจฉรา ช่อมณี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
รายการตาราง.....	(8)
รายการภาพประกอบ.....	(9)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตของงานวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยข้าราชการตำรวจ.....	9
สาระสำคัญของบทบัญญัติเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยตามพระราชบัญญัติ ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือในการวิจัย.....	36
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
	(6)

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป.....	39
ความรู้ของข้าราชการตำรวจ.....	41
การวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	45
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	48
สรุปผลการวิจัย.....	48
อภิปรายผลการวิจัย.....	49
ข้อเสนอแนะ.....	50
บรรณานุกรม.....	52
ภาคผนวก.....	54
แบบสอบถามการวิจัย.....	55
ประวัติผู้เขียน.....	59

รายการตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	39
2	ร้อยละของข้าราชการตำรวจที่ตอบถูก.....	41
3	จำนวนข้อที่ข้าราชการตำรวจตอบถูกเกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย.....	44
4	ระดับความรู้ของข้าราชการตำรวจ.....	45
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย.....	45

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการศึกษาระดับความรู้ของข้าราชการตำรวจ.....	35

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 กำหนดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี มีบทบาทหน้าที่บำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้กับประชาชน และมีข้าราชการตำรวจเป็นผู้ทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ข้าราชการตำรวจจึงจำเป็นต้องประพฤติตนให้เป็นที่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ แบบแผน หรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดไว้ ก็คือ ระเบียบวินัยของตำรวจ ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและอยู่ภายใต้ขอบเขตหน้าที่ของตำรวจที่ยึดถือเหมือนกันทั่วทั้งประเทศ เพราะหากไม่มีกฎระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติก็อาจส่งผลกระทบต่อปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในอันที่จะส่งผลให้เกิดความสับสนในการทำงานได้ ดังนั้น ระเบียบวินัยของตำรวจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ข้าราชการตำรวจทุกคนประพฤติปฏิบัติตัวอย่างเคร่งครัด เพื่อให้การทำงานประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

วินัยตำรวจ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และของรัฐบาลในการบริหารประเทศ เพราะข้าราชการตำรวจเป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดินในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และข้าราชการตำรวจเป็นข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดกับประชาชนให้คุณให้โทษในเรื่องเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน จับกุมคุมขัง หากข้าราชการตำรวจไม่มีวินัยที่ดี จะทำให้ประชาชนเดือดร้อนขาดความเชื่อถือศรัทธาในตัวข้าราชการตำรวจ รวมตลอดถึงจะทำให้ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและไม่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในการบริหารประเทศ

วินัยตำรวจจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญต่อตัวข้าราชการตำรวจ และวินัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ของทางราชการ เพื่อให้ราชการดำเนินไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ วินัยจึงเป็นเครื่องนำคนไปในทางที่ดี อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานเบื้องต้นในอันที่จะส่งเสริมหรือสร้างสรรค์ให้ข้าราชการตำรวจตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างมีความรับผิดชอบ ซึ่งจะส่งผลให้เป็นความดีความชอบและความสามารถที่จะได้เลื่อนฐานะในราชการก้าวหน้าไปตามลำดับ หากข้าราชการตำรวจผู้ใดไม่มีวินัยที่ดีพอก็ย่อมไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี อีกทั้งจะไม่เป็นที่ยอมรับนับถือกันในวงราชการว่าเป็นข้าราชการตำรวจที่ดี

วินัยข้าราชการมิใช่จะมีความสำคัญแต่เพียงต่อทางราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติและต่อตัวข้าราชการตำรวจเท่านั้น แต่ยังมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้บังคับบัญชา เพราะผู้บังคับบัญชามีหน้าที่จะต้องสั่งและมอบหมายงานให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติ และต้องกำกับตรวจสอบรับผิดชอบงานนั้น รวมทั้งรับผิดชอบในการส่งเสริมและดูแลระมัดระวังให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามวินัยด้วย หากผู้ใต้บังคับบัญชาไม่มีวินัยที่ดีพอผลงานที่ออกมาก็จะไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บังคับบัญชาต้องรับผิดชอบในผลงานและรับผิดชอบในการที่ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่มีวินัยด้วย

สถานีตำรวจภูธรไม้แก่น เป็นสถานีตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานี มีข้าราชการตำรวจทั้งสิ้น จำนวน 123 นาย แยกเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 13 นาย และข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน 110 นาย จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านวินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี พบว่า ในปี พ.ศ.2552 มีข้าราชการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง จำนวน 2 นาย ในปี พ.ศ.2553 มีข้าราชการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง จำนวน 2 นาย และข้าราชการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยให้ออกจากราชการไว้ก่อน จำนวน 1 นาย และในปี พ.ศ. 2554 มีข้าราชการตำรวจกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง จำนวน 1 นาย กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จำนวน 1 นาย และข้าราชการตำรวจที่ได้รับการร้องเรียน จำนวน 1 นาย ซึ่งทั้ง 3 นาย อยู่ระหว่างดำเนินการทางวินัย และมีแนวโน้มว่าข้าราชการตำรวจที่กระทำผิดวินัยมีจำนวนที่เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะข้าราชการตำรวจและเป็นเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานวินัยของสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับความรู้ของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย วิทยาลัยการตำรวจไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ว่ามีความรู้เกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยอยู่ในระดับใด ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้นำเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับวินัยของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อข้าราชการตำรวจและองค์กร โดยภาพรวมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย

2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1. ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี มีระดับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย อยู่ในระดับต่ำ

2. ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีระดับความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของงานวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ทั้งหมด จำนวน 123 คน ประกอบด้วย ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน 13 นาย และข้าราชการตำรวจชั้นประทวน จำนวน 110 นาย

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุราชการ ชั้นข้าราชการตำรวจและสายงาน

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ระดับความรู้ของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น หมายถึง บุคคลที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ปฏิบัติงาน ณ สถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

2. ความรู้ หมายถึง การรับรู้และความสามารถในการรักษาไว้ซึ่งความจำของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย

3. วินัยข้าราชการตำรวจ หมายถึง ข้อกำหนดของข้าราชการตำรวจที่เป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติตามหมวด 5 แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 มาตรา 77 – 83

4. วินัยและการรักษาวินัย หมายถึง กฎเกณฑ์ข้อบังคับที่ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติตามเพื่อให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในวินัย รวมถึงวิธีการป้องกันและบทลงโทษข้าราชการตำรวจที่กระทำผิดวินัย

5. พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ หมายถึง พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย

6. ชั้นข้าราชการตำรวจ หมายถึง

1) ชั้นสัญญาบัตร ได้แก่ ผู้มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป

2) ชั้นประทวน ได้แก่ ผู้มียศสิบตำรวจตรี สิบตำรวจโท สิบตำรวจเอก จำสิบ

ตำรวจและดาบตำรวจ

7. สายงาน หมายถึง ลักษณะงานที่ข้าราชการตำรวจรับผิดชอบโดยดูจากตำแหน่ง มีจำนวน 5 สายงาน คือ งานอำนวยการ งานป้องกันปราบปราม งานสืบสวน งานสอบสวนและงานจราจร

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับความรู้ของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรไม่แก่นจังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย

2. ทำให้ทราบความแตกต่างของความรู้ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรไม่แก่น จังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย ตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. นำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อวางแผนในการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยให้แก่ข้าราชการตำรวจในสังกัดต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา เรื่อง ระดับความรู้ของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธร ไม้แก่น จังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษา วินัย ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีเนื้อหา ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้
2. แนวคิดเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยข้าราชการตำรวจ
3. สาระสำคัญของบทบัญญัติเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้

2.1.1 ความหมายของความรู้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้ความหมายของ “ความรู้” คือ สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียนการค้นคว้าหรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะ ความเข้าใจหรือ สารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์ สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง

ชวาล แพรัตกุล (2526, อ้างถึงในธีรวัฒน์ กองมั่ง, 2546:7) กล่าวว่า ความรู้ คือ การแสดงออกของสมรรถภาพและความจำ โดยใช้วิธีให้ระลึกรู้เป็นหลักฐาน ซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำแนกไว้ อาจโดยการฝึกหรือการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ความรู้ขั้นนี้ได้แก่ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้างและวิธีการแก้ปัญหา เป็นต้น

สุรพงษ์ โสชนะเสถียร (2533: 120–121) กล่าวว่า ความรู้ คือ การรับรู้เบื้องต้น จะเป็นประสบการณ์เรียนรู้ การตอบสนองต่อสิ่งเร้า แล้วจะจัดระบบ โครงสร้างของความรู้ผสมผสาน ระหว่างความจำ (ข้อมูล) กับสภาพจิตวิทยา ความรู้จึงเป็นความจำที่เลือกสรรสอดคล้องกับสภาพจิตใจของตนเองความรู้จะเป็นกระบวนการภายใน ความรู้อาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของมนุษย์ต่อไป ผลกระทบที่มีต่อผู้รับมาจากสาเหตุ 5 รูปแบบ คือ

1. การตอบข้อสงสัย (Ambiguity Resolution) การสื่อสารมักสร้างความสับสนให้กับสมาชิกในสังคม ผู้รับสารจึงมักแสวงหาสารสนเทศ โดยอาศัยสื่อทั้งหลายเพื่อตอบข้อสงสัยและความสับสนของตน

2. การสร้างทัศนคติ (Attitude Formation) ผลกระทบเชิงความรู้ต่อการปลูกฝังทัศนคตินั้นส่วนมากนิยมใช้กับสารสนเทศที่เป็นนวัตกรรม เพื่อสร้างทัศนคติให้คนยอมรับ

3. การกำหนดวาระ (Agenda Setting) เป็นผลกระทบเชิงความรู้ที่สื่อกระจายออกไปเพื่อให้ประชาชนตระหนักและผูกพันกับประเด็นวาระที่สื่อกำหนดขึ้น หากตรงกับภูมิหลังของปัจเจกชนและค่านิยมของสังคมแล้ว ผู้รับสารก็จะเลือกสรรสารสนเทศนั้น

4. การพอกพูนระบบความเชื่อ (Expansion of the Belief System) การสื่อสารมักจะกระจายความเชื่อ ค่านิยมและอุดมการณ์ด้านต่าง ๆ ไปสู่ประชาชน จึงทำให้ผู้รับสารรับทราบระบบความเชื่อที่หลากหลายและลึกซึ้ง

5. การรู้แจ้งต่อค่านิยม (Value Clarification) ความขัดแย้งในเรื่องค่านิยมและอุดมการณ์ เป็นภาวะปกติต่อสังคม สื่อมวลชนที่นำเสนอข้อเท็จจริงในประเด็นเหล่านั้น ย่อมทำให้ประชาชนผู้รับสารเข้าใจถึงค่านิยมเหล่านั้นแจ้งชัดขึ้น

วิจารณ์ พานิช (2548: 5-6, อ้างถึงในพิชญ อุ๋นอ, 2553: 8-9) ได้กล่าวว่า “ความรู้” นั้น มีหลายนัยและหลายมิติ คือ

1. ความรู้ คือ สิ่งที่น่าไปใช้จะไม่หมดหรือสึกหรอ แต่จะยิ่งออกเงยหรืองอกงามขึ้น

2. ความรู้ คือ สารสนเทศที่นำไปสู่การปฏิบัติ

3. ความรู้ เกิดขึ้น ณ จุดที่ต้องการใช้ความรู้

4. ความรู้ เป็นสิ่งที่ขึ้นกับบริบทและกระตุ้นให้เกิดขึ้นโดยความต้องการ

Benjamin S. Bloom (1956, อ้างถึงในธีรวัฒน์ กองมั่ง, 2546: 5-7) ให้ความหมายของความรู้ หมายถึง ความสามารถในการหรืออาจจะเป็นการระลึกเกี่ยวกับความคิด วัตถุหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ โดยแบ่งออกเป็นความรู้ประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรู้ในสิ่งเฉพาะ (Knowledge of Specifics) เป็นการระลึกเกี่ยวกับข้อความรู้เฉพาะเรื่อง ซึ่งแยกย่อยออกไปได้ ดังนี้

1) ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เฉพาะ (Knowledge of Terminology) ได้แก่ คำพูดและสัญลักษณ์เฉพาะ โดยเฉพาะคำศัพท์หรือสัญลักษณ์เฉพาะที่ใช้ในแต่ละสาขาวิชา

2) ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงเฉพาะ (Knowledge of Specifics Fact) ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเวลา เหตุการณ์ บุคคล สถานที่ แหล่งความรู้

2. ความรู้เกี่ยวกับวิธีการในการจัดการกระทำกับสิ่งเฉพาะ (Knowledge of Way and Means of Dealing Specifics)

1) ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติแบบดั้งเดิม (Knowledge of Conventions) ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของวิธีการปฏิบัติ การเสนอความคิดและปรากฏการณ์ เช่น การปฏิบัติที่ใช้กันอยู่ในสาขา ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าบุคคลในสาขาวิชานั้น ๆ เห็นว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายหรือเหมาะสมกับปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องและยังรวมถึงสัญลักษณ์ที่ใช้กันแต่ดั้งเดิม ในการทำแผนที่และพจนานุกรมกฎเกณฑ์ทางสังคม กฎหรือการปฏิบัติที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในสาขาวิชา

2) ความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มและผลที่ตามมา (Knowledge of Trends and Consequences) ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการ ทิศทางและความเคลื่อนไหวของปรากฏการณ์ตามเวลา

3) ความรู้เกี่ยวกับการจำแนกและจัดประเภท (Knowledge of Classification and Categories) ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับชั้น (Classes) ชุด แผนก และการจัด ซึ่งเป็นพื้นฐานหรือเป็นประโยชน์ในแต่ละสาขาวิชา แต่ละจุดหมายหรือแต่ละปัญหา

4) ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ (Knowledge of Criteria) ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการทดสอบหรือตัดสินข้อเท็จจริง หลักการความคิดเห็นและการปฏิบัติเป็นสิ่งที่บุคคลในสาขาวิชานั้น ๆ ใช้จัดการกับปัญหา

5) ความรู้เกี่ยวกับวิธีการ (Knowledge of Methodology) ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับวิธีการแสวงหาความรู้ เทคนิคและกระบวนการที่ใช้ในแต่ละสาขาคือวิธีการที่ใช้ในการศึกษาและประสบการณ์เฉพาะอย่าง

3. ความรู้เกี่ยวกับข้อสรุปทั่วไปและนามธรรมในแต่ละสาขาวิชา (Knowledge of Universals and Abstraction in a Field) เป็นความรู้เกี่ยวกับความคิด แผนการ (Scheme) และกระบวนการ (Pattern) ที่สำคัญ ๆ ที่ใช้ในการจัดการกับปรากฏการณ์และความคิดต่าง ๆ อันได้แก่ โครงสร้าง ทฤษฎีและข้อสรุปทั่วไป (Generalizations) ที่ใช้ในการศึกษาปรากฏการณ์หรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสาขาวิชานั้นได้ว่าเป็นนามธรรมและมีความสลับซับซ้อนมากที่สุด ในสาขาวิชานั้น ๆ ซึ่งจำแนกออกเป็น ส่วนย่อย ดังนี้

1) ความรู้เกี่ยวกับหลักการและข้อสรุปทั่วไป (Knowledge of Principles and Generalizations) ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับนามธรรม ซึ่งได้จากการสรุป จากการสังเกตการณ์อันเป็นรูปธรรมที่มีคุณค่าสูงสุดสำหรับใช้ในการอธิบาย บรรยาย ทำนายและควบคุมปรากฏการณ์

2) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง (Knowledge of Theories and Structures) ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับตัวหลักและข้อสรุปโดยทั่วไป รวมทั้งความสัมพันธ์ของหลักการ

และข้อสรุปทั่วไปที่ทำให้สามารถมองเห็นปรากฏการณ์หรือปัญหาที่ซับซ้อน ได้อย่างชัดเจนรอบด้าน และเป็นระบบ

Good (1973: 325, อ้างถึงในพิชญ์ อุนอก, 2553:7) ได้ให้ความหมายของ ความรู้ไว้ว่า ความเป็นข้อเท็จจริง (Fact) ความจริง (Truth) กฎเกณฑ์และข้อมูลต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้รับและรวบรวมสะสมจากประมวลประสบการณ์

จากคำจำกัดความข้างต้นสรุปได้ว่า ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์และรายละเอียดต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้รับ รวมทั้งเกี่ยวกับสถานที่ สิ่งของ และบุคคลซึ่งได้จากการสังเกต ประสบการณ์หรือการค้นคว้ารับรู้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ต้องอาศัยเวลาและมนุษย์ได้มีการเก็บรวบรวมเอาไว้

2.1.2 ประเภทของความรู้

อนงก เพียงอนุบุตร (2527: 81-82, อ้างถึงในธีรวัฒน์ กองเม่ง, 2546: 7) ได้กล่าวว่า ความรู้ความสามารถ จำแนกได้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับศัพท์และนิยามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงเฉพาะบางอย่าง ได้แก่ เวลา ปรากฏการณ์ บุคคล สถานที่และแหล่งข่าวสาร เป็นต้น
2. ความรู้เกี่ยวกับวิธีดำเนินการ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับระเบียบแบบแผน ความรู้เกี่ยวกับลำดับขั้นและแนวโน้ม ความรู้เกี่ยวกับการจำแนกประเภท ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์และความรู้เกี่ยวกับวิธีการหรือระเบียบวิธี
3. ความรู้รวบยอดในเนื้อเรื่อง หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับหลักการและข้อสรุปและความรู้ในโครงสร้างทฤษฎีหรือกฎต่าง ๆ

2.1.3 วิธีวัดความรู้

ชวาล แพร์ตกุล (2526: 201, อ้างถึงในธีรวัฒน์ กองเม่ง, 2546:7-8) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า วิธีการที่จะวัดว่าใครมีความรู้เรื่องนั้น ๆ หรือไม่ เราทำโดยตั้งคำถามที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง วิธีการ ความรู้รวบยอดของเรื่องราวนั้น ๆ ให้เขาตอบ โดยจะถามแต่เพียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือครบทั้ง 3 อย่างก็ได้ ถ้าใครสามารถตอบได้ถูกต้องสอดคล้องกับที่เขาสั่งสอนอบรมกันไว้ ก็เรียกว่า เป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องนั้น วิชา นั้น คำถามประเภทความรู้ทุกชนิดเป็นการวัดความสามารถ ในการระลึกออกของความรู้ที่เคยบันทึกลงในสมองมาก่อนทั้งสิ้น จึงกล่าวได้ว่า คนที่มีความรู้ ก็คือ ผู้ที่จำเนื้อเรื่อง วิธีการและความคิดรวบยอดของเรื่องนั้น ได้ ก็สามารถระลึกทั้ง 3 ส่วนนั้นออกได้

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยข้าราชการตำรวจ

2.2.1 ความหมายของคำว่าวินัย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2537: 881) ได้ให้ความหมายของคำว่า “วินัย” หมายถึง “การอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ”

ประวิณ ฉ นกร (2528: 509, อ้างถึงในอนุจิต รุ่งเรือง, 2550: 13) สรุปความหมายของวินัยไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ความหมายในรูปธรรม หมายถึง ข้อปฏิบัติ หรือแบบสำหรับคนในองค์กร หมู่เหล่าในวงการแต่ละแห่ง ซึ่งเราเรียกว่าข้อปฏิบัติหรือแบบจากความหมายรูปธรรมดังกล่าว เราสามารถนำไปใช้เป็นหลักในทางปฏิบัติได้ว่า

1.1 วินัยสำหรับคนในวงการต่าง ๆ อาจผิดแผกแตกต่างกันได้ การกระทำอย่างเดียวกันในวงการหนึ่งอาจถือว่าเป็นความผิด แต่อีกวงการหนึ่งอาจถือว่าไม่ผิด

1.2 การพิจารณาว่าการกระทำใดผิดวินัยหรือไม่ก็ต้องพิจารณาว่าเป็นการกระทำที่ผิดข้อปฏิบัติหรือผิดแบบของคนในวงการนั้นหรือไม่ ในวงการข้าราชการนิยามการกำหนดข้อปฏิบัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร กำหนดไว้ในกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบของข้าราชการประเภทนั้น ๆ ในกรณีที่กำหนดข้อปฏิบัติไว้ว่า ต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนหรือคำสั่งก็อาจมีระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งผู้บังคับบัญชากำหนดข้อปฏิบัติเพิ่มเติมไว้อีก ฉะนั้นเมื่อจะพิจารณาว่าการกระทำอย่างใดผิดวินัยหรือไม่ ต้องดูในเบื้องต้นก่อนว่ามีข้อปฏิบัติไว้ในเรื่องนั้นหรือไม่ ถ้าไม่มีข้อปฏิบัติกำหนดไว้ก็ไม่ผิด

1.3 ในการกำหนดระดับโทษที่จะลงโทษผู้กระทำผิดวินัยก็จะต้องพิจารณากำหนดความหนักเบาของการลงโทษแตกต่างกันตามแบบของแต่ละวงการ

2. ความหมายในนามธรรม หมายถึง ลักษณะเชิงพฤติกรรมที่คนจะแสดงออกมา เป็นการควบคุมตนเอง แสดงออกถึงการยอมรับหรือปฏิบัติตาม การนำหรือการบังคับบัญชา แสดงถึงความมีระเบียบหรืออยู่ในแบบแผน ลักษณะเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกมาเหล่านี้ เป็นสิ่งที่มาจากพื้นฐานทางจิตใจเพราะฉะนั้นการที่จะทำให้คนในวงการใดมีวินัยจึงต้องมีการปรับพฤติกรรม ต้องพัฒนาจิตใจด้วยมิใช่มุ่งแต่พัฒนาการเขียน “ข้อปฏิบัติ” หรือ “ระเบียบ” ให้รัดกุมเพียงอย่างเดียว หรือคอยแต่จะลงโทษเมื่อคนทำผิดเท่านั้น

J. B. Kingsbury (1957: 52, อ้างถึงในปฎิญา ผ่องวิญญาณ, 2541: 8) ได้ให้คำอธิบายว่า วินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติและการปฏิบัติของพนักงาน ซึ่งอาจกระทำได้ 2 วิธี คือ

1. โดยทางออกกฎ ข้อบังคับ คำสั่ง และคำบัญชาโดยมีการลงโทษเป็นเครื่องมือ
สนับสนุนอยู่ข้างหลัง หรือ

2. โดยทางการตั้งสอน การฝึกอบรมและประสบการณ์ในการเข้ารับงานที่ต้อง
รับผิดชอบ

Baker W. Alton (1955, อ้างถึงในปฏิญญา ผ่องวิญญาณ, 2541: 8-9) ได้อธิบาย
ความหมายว่า วินัย คือ วิธีการที่ใช้เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบในการเสริมสร้างและรักษา
การปฏิบัติงานให้เป็นไปด้วยความมีระเบียบเรียบร้อย

Waite W. William (1952, อ้างถึงในปฏิญญา ผ่องวิญญาณ, 2541: 9) ได้ให้
คำอธิบายว่า วินัย เป็นเรื่องเกี่ยวกับการควบคุมตนเองมากกว่าจะถือว่าเป็นเรื่องของการลงโทษ ลักษณะ
ของการลงโทษและในความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการงานและคนงานนั้น ลักษณะของการลงโทษ
ควรเป็นไปด้วยความสมัครใจและด้วยความเต็มใจในลักษณะที่จะมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือ
ในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชามากกว่าสิ่งอื่น

จากความหมายของคำว่า วินัย ที่มีผู้ให้ไว้ สรุปได้ว่า วินัย หมายถึง การปฏิบัติ
ตามกฎ ข้อบังคับ ข้อตกลงและระเบียบต่าง ๆ ของกลุ่มคนเพื่อให้สมาชิกในสังคมนั้นอยู่ร่วมกันอย่างมี
ความสุข

2.2.2 จุดมุ่งหมายของวินัย

ประวิณ ณ นคร (2531, อ้างถึงในอนุจิต รุ่งเรือง, 2550:14-15) กล่าวไว้ว่า
วินัยของข้าราชการแต่ละประเภทหรือวินัยของวงการต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อปฏิบัติสำหรับคนส่วนรวมของ
วงการนั้น ๆ หรือผู้ประกอบวิชาชีพนั้น ๆ อันเป็นจรรยาบรรณของผู้ประกอบอาชีพนั้นด้วย พิจารณา
จากจุดมุ่งหมายของวินัย 2 ประเภท คือ

1. เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของทางราชการ
 - 1.1 เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของราชการ
 - 1.2 เพื่อความเจริญของประเทศ
 - 1.3 เพื่อความมั่นคงของชาติ
 - 1.4 เพื่อความผาสุกของประชาชน
2. ธำรงศักดิ์ศรีของข้าราชการ

ดังนั้น ข้าราชการแต่ละประเภทจึงมีวินัยที่แตกต่างกันในแต่ละวงการ
โดยเฉพาะข้าราชการประเภทที่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีหรือข้าราชการที่ต้องใช้ความสามัคคี เนื่องจากมี
อาวุธอยู่ในมือ ได้แก่ ข้าราชการทหารหรือข้าราชการตำรวจ เป็นต้น

2.2.3 วินัยข้าราชการตำรวจ

ความหมายของข้าราชการตำรวจ

พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายไว้ว่า “ข้าราชการตำรวจ” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนในสำนักงานตำรวจแห่งชาติและให้หมายความรวมถึงข้าราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งหรือสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจโดยได้รับเงินเดือนจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐด้วย

ความหมายของวินัยตำรวจ

ตามประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะ 1 บทที่ 1 ข้อ 1 ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “วินัยตำรวจ” คือ การที่ตำรวจต้องประพฤติตนให้เป็นผู้มีมรรยาทอันดีงามตามแบบอย่างธรรมเนียมของตำรวจ

คำว่า “แบบอย่างธรรมเนียมของตำรวจ” หมายความว่า แบบประเพณี แบบแผนแบบอย่าง ที่ได้ถือปฏิบัติกันมาของทางราชการ ซึ่งอาจจะไม่มีกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหรืออีกความหมายหนึ่งก็คือแบบแผนความประพฤติ ที่กำหนดให้ข้าราชการตำรวจควบคุมตนเอง และควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นผู้มีความประพฤติดี และละเว้นการปฏิบัติตนให้เป็นไปในทางที่ไม่ชอบไม่ควร

กล่าวโดยสรุปได้ว่า “วินัยตำรวจ” หมายถึง การที่ข้าราชการตำรวจต้องประพฤติตามแบบอย่างธรรมเนียมของข้าราชการตำรวจ หากข้าราชการตำรวจไม่ประพฤติตนตามแบบอย่างธรรมเนียมที่กำหนดไว้จะต้องถูกลงโทษทางวินัย

2.3 สาระสำคัญของบทบัญญัติเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547

พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 121 ตอนที่ 18 ก วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2547 โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2547 เป็นต้นไป (มาตรา 2 กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป) โดยหมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย ตามมาตรา 77 – 83 มีข้อกฎหมายและคำอธิบาย ดังนี้ (กองวินัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, http://www.discipline.police.go.th/paper02/28_1.doc)

มาตรา 77 ข้าราชการตำรวจต้องถือและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรีและจรรยาบรรณของตำรวจตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร. และต้องรักษาวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัด

กฎ ก.ตร. ตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 77 เป็นการเริ่มต้น หรือเป็นการตั้งต้นการเรียนรู้เกี่ยวกับวินัยตำรวจแล้ว ยังมีลักษณะที่เป็นการกำหนดขอบเขตวินัยของข้าราชการ ไว้เป็นข้อกฎหมายอีกด้วย กล่าวคือผู้ซึ่งอยู่ในบังคับที่จะต้องรักษาวินัย และรับผิดชอบวินัยตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย จะต้องเป็นผู้ที่มีฐานะเป็นข้าราชการตำรวจเท่านั้นการกระทำใด ๆ ในขณะที่ยังไม่มีสถานภาพหรือมีฐานะเป็นข้าราชการตำรวจ หรือกรณีที่ได้ออกจากราชการไปก่อนที่จะได้มีการสืบสวนหรือสอบสวนจะนำเหตุ หรือนำเรื่องที่เป็นความผิดทางวินัยมาลงโทษทางวินัยไม่ได้

มาตรา 78 การกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ได้แก่ การไม่รักษาวินัยตามที่บัญญัติเป็นข้อปฏิบัติและข้อห้ามในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและเที่ยงธรรม เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี จรรยาบรรณของตำรวจ และนโยบายของรัฐบาลโดยไม่ให้เสียหายแก่ราชการ

คำว่า “หน้าที่ราชการ” ในทางวินัย หมายถึง เฉพาะที่เป็นหน้าที่ราชการโดยตรงเท่านั้น หากเป็นหน้าที่อื่นที่ไม่ใช่หน้าที่ราชการโดยตรง เช่นการไปปฏิบัติหน้าที่อื่นในรัฐวิสาหกิจหรือองค์การของรัฐ เป็นต้นก็ไม่อยู่ในความหมายของคำว่าหน้าที่ราชการ เว้นแต่ในกรณีที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรี แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใดในรัฐวิสาหกิจหรือองค์การของรัฐหรือหน่วยงานใด ว่าให้ถือเป็นการไปปฏิบัติราชการไว้โดยชัดแจ้ง รวมทั้งกรณีที่มีกฎหมาย ระเบียบ กำหนดไว้ชัดเจนว่าให้งานหรือกิจการใด ๆ เป็นราชการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น ข้าราชการผู้มีหน้าที่จะปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสำนักงานหรือออกไปปฏิบัติหน้าที่ราชการภายนอกสถานที่ราชการปกติก็ได้ ถ้าการออกไปปฏิบัติหน้าที่ราชการนอกที่ตั้งไม่มีกฎหมายบังคับไว้โดยเฉพาะว่าจะต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการภายในสถานที่ราชการเมื่อไม่มีกฎหมายห้ามไว้และไม่เป็นการขัดต่อระเบียบแบบแผนก็ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติในวันและในเวลาทำงานตามปกติเสมอไป อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการในวันหยุดราชการ หรือนอกเวลาทำงานตามปกติก็ได้

ซึ่งนอกจากจะเป็นการอุทิศเวลาแก่ราชการแล้ว งานบางลักษณะยังเป็นการให้บริการแก่ประชาชน อันเป็นประโยชน์แก่ประชาชนอีกด้วย และก็ถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ราชการ การจะพิจารณาว่าข้าราชการผู้ใดจะมีหน้าที่ในเรื่องใด หรือไม่นั้นมีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

1) พิจารณาจากระเบียบและกฎหมาย ที่ได้กำหนดหน้าที่ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ชัดเจนว่า ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นเจ้าหน้าที่ในเรื่องใด ก็มีหน้าที่ราชการในเรื่องนั้น

2) การพิจารณาจากมาตรฐานการกำหนดตำแหน่งในมาตรฐานการกำหนดตำแหน่งซึ่งมีการจัดทำขึ้นตามกฎหมาย พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 มาตรา 44 โดยได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่งต่าง ๆ ไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งใดก็ย่อมมีหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งสำหรับตำแหน่งนั้น ๆ

3) พิจารณาจากคำสั่งหรือการมอบหมายของผู้บังคับบัญชาแม้ไม่มีกฎหมายหรือมาตรฐานกำหนดตำแหน่งกำหนดให้เป็นหน้าที่ไว้ แต่ถ้าผู้บังคับบัญชาได้สั่งหรือมอบหมายให้ผู้ใดทำหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ไปภายในขอบอำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา ก็ถือว่าเป็นหน้าที่ราชการของผู้ที่ได้รับคำสั่งหรือรับมอบหมายที่จะต้องรับผิดชอบตามนั้น การมอบหมายอาจทำเป็นลายลักษณ์อักษร หรือด้วยวาจาหรือมอบหมายโดยพฤตินัยอย่างอื่นก็ได้

4) พิจารณาจากพฤตินัย ที่สมัครใจเข้าผูกพันตนเองยอมรับเป็นหน้าที่ราชการที่ตนเองรับผิดชอบ

คำว่า “ซื่อสัตย์” หมายความว่า ปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง
คำว่า “สุจริต” หมายความว่า ปฏิบัติด้วยความตั้งใจดี และชอบทำตามทำนอง

คลองธรรม

คำว่า “เที่ยงธรรม” หมายความว่า ปฏิบัติอย่างไม่ลำเอียง

ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาลนั้น นอกจากจะเป็นนโยบายที่แถลงต่อสภาแล้วยังรวมถึงนโยบายรัฐบาลที่ได้กำหนด หรือสั่งการในภายหลัง เป็นการเฉพาะเรื่อง หรือนโยบายพิเศษที่รัฐบาลมอบหมายไว้เป็นกรณีพิเศษ ให้ส่วนราชการใดส่วนราชการหนึ่งรับผิดชอบหรือนโยบายเฉพาะกิจที่กำหนดให้ปฏิบัติเป็นการเร่งด่วนด้วย

นอกจากนี้การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาลดังกล่าว มิใช่สักแต่เพียงปฏิบัติตามให้ผ่าน ๆ ไป ตามหน้าที่เท่านั้น แต่ต้องปฏิบัติโดยมีจุดมุ่งหมาย ไม่ให้เสียหายต่อทางราชการด้วย

(2) ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการ โดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ จะเสนอความเห็นเป็นหนังสือทันทีเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้นก็ ได้ และเมื่อได้เสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม

เมื่อได้รับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาแล้ว จะต้องปฏิบัติตามคำสั่ง โดยทันทีและเต็มใจเต็มกำลังความสามารถ สมความมุ่งหมายของทางราชการและของผู้บังคับบัญชา เว้นแต่ผู้ออกคำสั่งหรือผู้มีอำนาจเหนือกว่าจะออกคำสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งนี้หรือคำสั่งนั้นผิดต่อระเบียบ ผิดต่อกฎหมายหรือผิดต่อคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป ต้องชี้แจงให้ผู้ออกคำสั่งทราบเพื่อแก้ไข แต่ถ้าผู้ออกคำสั่งยังยืนยันให้ทำตามคำสั่งนั้น ผู้ออกคำสั่งต้องรับผิดชอบ

แต่เมื่อทราบโดยแน่ชัดว่าคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งที่ผิดกฎหมาย เมื่อชี้แจงแล้วไม่ต้องทำตาม ถ้ายังทำตาม ผู้ปฏิบัติตามต้องรับผิดชอบด้วย

1) มีคำสั่งของผู้บังคับบัญชา คำสั่ง หมายถึง ข้อความที่บอกให้ทำหรือให้ปฏิบัติตามคำสั่งในที่นี้ไม่จำเป็นต้องเป็นหนังสือเสมอไป อาจเป็นคำสั่งด้วยวาจา หรือด้วยวิธีอื่นก็ได้ เช่น สั่งให้ไปพบเพื่อปรึกษาข้อราชการ แต่ไม่มาก็เป็นการขัดคำสั่ง

2) ผู้สั่งเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย

ผู้บังคับบัญชา หมายถึง ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการตำรวจในส่วนราชการ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายหรือมอบอำนาจ จากผู้มีอำนาจตามกฎหมายให้เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการในส่วนราชการหรือหน่วยงาน ทั้งนี้จะต้องเป็นการมอบหมายหรือมอบอำนาจ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

3) เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ หมายถึง ผู้บังคับบัญชาซึ่งจะสั่งให้ข้าราชการตำรวจปฏิบัติราชการนั้น ต้องเป็นผู้ที่อยู่ในฐานะที่จะสั่งให้กระทำเช่นนั้นได้ตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการและต้องสั่งการไปภายในขอบอำนาจหน้าที่ของตน จะสั่งการนอกเหนือหรือเกินขอบอำนาจหน้าที่หรือฝ่าฝืนกฎหมายและระเบียบของทางราชการไม่ได้ ถ้าผู้บังคับบัญชาได้สั่งการโดยไม่อยู่ในฐานะที่จะสั่งได้หรือสั่งไปโดยนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือฝ่าฝืนกฎหมายและระเบียบของทางราชการแล้ว คำสั่งของผู้บังคับบัญชาเช่นว่านั้น ก็เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือระเบียบของทางราชการ ข้าราชการตำรวจผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาก็ไม่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม และถ้าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาไม่ปฏิบัติตาม จะถือว่าเป็นความผิดวินัยไม่ได้

4) เป็นคำสั่งให้ปฏิบัติราชการ หมายถึง ต้องเป็นการสั่งให้ปฏิบัติงานที่เป็นเรื่องราชการตามหน้าที่ หรือตามที่ได้รับมอบหมาย แต่การสั่งให้กระทำการหรือปฏิบัติบางอย่างแม้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับราชการแต่อาจไม่มีลักษณะเป็นการสั่งให้ปฏิบัติราชการก็ได้

5) มีเจตนาไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หมายถึง เป็นการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา โดยเจตนาขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยง กรณีที่ไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งเพราะพลั้งเผลอ หลงลืม สำคัญผิด หรือมีเหตุอื่นใดขัดขวางทำให้ไม่อาจปฏิบัติได้ ยังไม่เข้าองค์ประกอบมาตรานี้

(3) ต้องรักษาระเบียบการเคารพระหว่างผู้ใหญ่ ผู้น้อย

(4) ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้

1) ต้องอุทิศเวลาของตนให้ราชการ

คำว่า “อุทิศ” หมายถึง ต้องอุทิศหรือสละเวลาทั้งหมด ปฏิบัติราชการตามที่ทางราชการต้องการ รวมทั้งเวลานอกเหนือจากเวลาปฏิบัติราชการตามปกติในกรณีทางราชการมีงานเร่งด่วนที่จำเป็นต้องใช้ข้าราชการปฏิบัติงานนอกเวลาปกติ หรือการสละให้ การอุทิศเวลาหรือสละเวลาให้แก่ราชการ หมายถึงว่า ใช้เวลาทั้งหมดปฏิบัติราชการตามที่ทางราชการต้องการ โดยไม่ใช้เวลาอื่นไปทำอย่างอื่นหรืออยู่ว่างเฉย ๆ

คำว่า “เวลาของตน” หมายความว่ารวมถึงเวลานอกเหนือจากเวลาที่ต้องปฏิบัติราชการตามปกติด้วย

2) ละทิ้งหน้าที่ราชการ

คำว่า “ละทิ้ง” หมายถึง ไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามหน้าที่ ซึ่งได้แก่ การไม่มายังสถานที่ราชการเพื่อปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือเพื่อให้ผู้บังคับบัญชามอบหมายงานให้ปฏิบัติ รวมทั้งการมายังสถานที่ราชการแล้วไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติงาน ละทิ้งไปไม่อยู่ในสถานที่ที่ควรอยู่

3) ทอดทิ้งหน้าที่ราชการ

คำว่า “ทอดทิ้ง” มีความหมายตามพจนานุกรมว่า ไม่เอาเป็นธุระไม่เอาใจใส่ ความหมายของคำว่าทอดทิ้ง หมายความว่าตัวอยู่แต่ไม่ทำงาน มาลงชื่อปฏิบัติงานแล้วและยังอยู่ในบริเวณที่ทำงานแต่ไม่สนใจเอาเป็นธุระใช้เวลานั้นทุ่มเททำงานในหน้าที่ของตนให้เรียบร้อยหรือเสร็จไปตามที่ควรจะทำปล่อยให้งานค้าง มาอยู่ในสถานที่ราชการแต่ไม่สนใจเป็นธุระ ไม่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ปล่อยให้งานค้าง

กรณีที่จะเป็นการทอดทิ้งหรือละทิ้งหน้าที่ราชการตามมาตรานี้มีองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่จะต้องพิจารณา คือ ผู้นั้นต้องมีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติด้วย

(5) ต้องปฏิบัติราชการโดยมิให้เป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำ หรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว

วัตถุประสงค์ของวินัยมาตรานี้เพื่อให้การปฏิบัติราชการของบรรดาข้าราชการตำรวจเป็นไปอย่างถูกต้องตามขั้นตอนของลำดับชั้นการบังคับบัญชา ซึ่งจะทำให้สามารถตรวจสอบและควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ราชการดังกล่าวได้อย่างมีระเบียบ และเป็นระบบ นอกจากนั้นยังจะทำให้อำนาจการบังคับบัญชาตามกฎหมาย มีความหมายและศักดิ์สิทธิ์อีกด้วย

การจะพิจารณาว่าการกระทำใดจะเป็นความผิดวินัยฐานปฏิบัติราชการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตนหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ

องค์ประกอบ มาตรา 78 (5)

1. เป็นการปฏิบัติราชการ
 2. เป็นการกระทำข้ามผู้บังคับบัญชา
 3. ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปไม่ได้สั่งให้กระทำข้ามและไม่ได้รับอนุญาตพิเศษ
- องค์ประกอบทั้ง 3 ประการ ดังกล่าวแยกพิจารณาได้ ดังนี้

1) พิจารณาว่าการกระทำนั้นเป็นการปฏิบัติราชการหรือไม่

ต้องเป็นการปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือตามที่ได้รับมอบหมาย การใช้สิทธิส่วนบุคคลในบางเรื่องแม้เกี่ยวกับราชการ แต่ก็ไม่เป็นการปฏิบัติราชการ หากไม่ใช่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการก็ไม่เป็นความผิดฐานกระทำข้ามผู้บังคับบัญชา

2) พิจารณาว่าเป็นการกระทำข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตนหรือไม่

คำว่า “ผู้บังคับบัญชาเหนือตน” หมายถึง ต้องเป็นการกระทำข้ามผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายเหนือตนตั้งแต่ลำดับหนึ่งขึ้นไป การเสนองานต่อผู้บังคับบัญชาตำแหน่งรองหัวหน้าส่วนราชการ

การกระทำอย่างไรเป็นการกระทำข้ามจะต้องพิจารณาจากพฤติการณ์ การกระทำที่ว่าเป็นการทำให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นไม่มีโอกาสได้ทราบหรือพิจารณาข้อราชการนั้น

การที่จะพิจารณาว่าผู้บังคับบัญชาผู้ใดเป็นผู้บังคับบัญชาในลำดับเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งนั้น มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- (1) พิจารณาลำดับตามส่วนราชการ
- (2) พิจารณาตามลำดับสายงาน
- (3) พิจารณาลำดับตามคำสั่งหรือการมอบหมายให้บังคับบัญชา

3) ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปไม่ได้สั่งให้กระทำข้ามและไม่ได้รับอนุญาตพิเศษ หมายถึง ผู้บังคับบัญชาเหนือผู้บังคับบัญชาที่ถูกกระทำข้ามไม่ได้สั่งให้กระทำข้ามหรือไม่ได้สั่งให้

ปฏิบัติราชการเสนอตรง และผู้บังคับบัญชาที่กระทำข้ามไม่ได้อนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราวให้ปฏิบัติราชการ กระทำข้ามได้

(6) ต้องรักษาความลับของทางราชการ

คำว่า “ความลับของทางราชการ” เป็นที่เข้าใจว่าหมายถึงสิ่งที่ไม่พึงเปิดเผยความลับของทางราชการดังกล่าวนี้ หากข้าราชการผู้ใดนำไปเปิดเผยไม่ว่าข้าราชการผู้นั้น จะได้ล่วงรู้ความลับดังกล่าวมาโดยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหรือโดยทางอื่นก็ตาม ก็ถือว่าเป็นความผิดตามมาตรา นี้โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าผู้นั้นจะมีหน้าที่ราชการเรื่องนั้นหรือไม่ วินัยบทนี้จึงนับว่าเป็นหน้าที่พิเศษของข้าราชการทุกคนที่จะต้องถือปฏิบัติ

การกระทำความผิดวินัยฐานเปิดเผยความลับของทางราชการนี้จะเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับผลที่เกิดจากการเปิดเผยความลับนั้นเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงหรือไม่ หากผลการเปิดเผยความลับของทางราชการนั้นเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงก็เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ส่วนการพิจารณาความเสียหายว่ามากหรือน้อยหรือร้ายแรงเพียงใดหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป อย่างไรก็ตาม การที่จะพิจารณาว่าการเปิดเผยความลับเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่นั้น จะพิจารณาผลเสียหายที่เกิดขึ้นมากกว่าสภาพของความลับ

(7) ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี และไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการกั่นแก้งกันและต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

บทบัญญัติในมาตรานี้กำหนดให้ข้าราชการตำรวจปฏิบัติต่อข้าราชการตำรวจด้วยกัน ดังนี้

1. ให้สุภาพเรียบร้อย
2. ให้รักษาความสามัคคี
3. ไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการกั่นแก้งกัน
4. ต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

ปฏิบัติราชการ

วินัยที่กำหนดไว้ในมาตรานี้กำหนดให้ข้าราชการตำรวจสุภาพเรียบร้อยต่อข้าราชการตำรวจด้วยกัน การสุภาพเรียบร้อยต่อกันจะเป็นทางนำไปสู่ความสงบเรียบร้อย การร่วมมือร่วมใจและประสานงานกันอย่างเต็มที่ ซึ่งจะเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

คำว่า “สุภาพเรียบร้อย” หมายถึง การแสดงออกทางกริยาวาจาในลักษณะอ่อนโยน ละมุนละม่อม รวมทั้งใช้กริยาวาจาที่ไม่หยาบคายและเหมาะสมแก่บุคคลและสถานที่ด้วยและให้หมายความรวมถึงการวิวาทหรือเหตุร้าย กดขี่ข่มเหง เบียดเบียนซึ่งกันและกัน

การที่จะพิจารณาว่าการกระทำของข้าราชการตำรวจผู้ใดสุภาพเรียบร้อยหรือไม่ นั้นจะต้องพิจารณาถึงข้อเท็จจริงตามพฤติการณ์ สถานการณ์ และลักษณะในการติดต่อกับข้าราชการด้วยกันในกรณีนั้น ๆ เป็นกรณีไป

ประการต่อไป การกำหนดให้ข้าราชการตำรวจรักษาความสามัคคีระหว่างข้าราชการตำรวจด้วยกัน เนื่องจากความสามัคคีเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลไปถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของบรรดาข้าราชการตำรวจด้วยกันหากข้าราชการตำรวจในแต่ละหน่วยงานมีความสมัครสมานสามัคคีกัน ร่วมมือร่วมใจกันในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ กิจการทั้งหลายก็จะลุล่วงสำเร็จไปได้ด้วยดี ในทางตรงกันข้ามหากข้าราชการตำรวจซึ่งอยู่ร่วมหน่วยงานเดียวกัน ไม่มีความสามัคคีกัน ก็จะขาดการประสานงานที่ดี ขาดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะทำให้ข้าราชการเหล่านั้นขาดประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นผลเสียหายแก่ราชการ โดยส่วนรวม

ประการสุดท้ายกำหนดให้ข้าราชการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหน้าที่ราชการ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหน้าที่ราชการ จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการสำเร็จเรียบร้อยรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การกระทำผิดวินัยฐานไม่สุภาพเรียบร้อย ไม่รักษาความสามัคคีระหว่างข้าราชการตำรวจและไม่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหน้าที่ราชการเป็นการกระทำผิดวินัยโดยทั่วไปไม่ถึงกับเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง เว้นแต่จะเข้ากรณีเป็นความผิดวินัยฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(8) ต้องต้อนรับให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมและให้การสงเคราะห์แก่ประชาชน ผู้ติดต่อราชการ หรือในการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตนโดยไม่ชักช้า และด้วยความสุภาพ เรียบร้อย โดยห้ามมิให้ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการหรือในการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

มาตรานี้กำหนดให้ข้าราชการ ต้องประพฤติปฏิบัติต่อประชาชนผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ราชการของตน 4 ประการด้วยกัน คือ

1. ต้องต้อนรับ คือ ต้องรับรอง หรือรับแขก
2. ต้องให้ความสะดวก คือต้องสะดวก ไม่ติดขัด
3. ต้องให้ความเป็นธรรม คือ ความถูกต้อง ความยุติธรรมโดยให้บริการประชาชน

ทุกคนที่มาติดต่อราชการอย่างเสมอหน้ากัน

4. ต้องให้การสงเคราะห์ คือ การช่วยเหลือเท่าที่จะพึงกระทำได้แก่ประชาชนผู้มาติดต่อในราชการอันเกี่ยวกับหน้าที่ราชการของตนโดยไม่ชักช้า

ได้กำหนดเป็นข้อห้ามประพฤติกฎหรือปฏิบัติต่อประชาชน อีก 4 ประการ คือ

1. ห้ามมิให้ดูหมิ่น คือ สบประมาท ดูถูกว่าไม่ดี
2. เหยียดหยาม คือ รังเกียจ กดให้ต่ำลง เหมือนเป็นสัตว์
3. กดขี่ คือ กดให้อยู่ในอำนาจ ใช้อำนาจบังคับเอา แสดงอำนาจบาติใหญ่
4. ข่มเหง คือ ใช้อำนาจรังแก

คำว่า “ประชาชน” หมายถึง บุคคลทั่วไป ซึ่งรวมทั้งคนไทยที่เป็นพลเมืองของประเทศเป็นราษฎร และชาวต่างชาติที่อยู่ในประเทศไทย หรือเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย วินัยบทนี้ ได้บัญญัติขึ้นเพื่อให้ข้าราชการมี ความสำนึกถึงฐานะ บทบาทและหน้าที่ของข้าราชการในระบอบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่จะต้องปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน ไม่ทำตัวเป็นนายประชาชน ต้องบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้ประชาชน สร้างความเชื่อมั่น เลื่อมใสศรัทธาให้เกิดแก่ประชาชน ซึ่งจะเป็นผลให้ประชาชนคนไทย มีความเข้าใจอันดีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และด้วยความมุ่งหมายดังกล่าว ข้าราชการจะต้องปฏิบัติให้เป็นคนดีไม่ให้ประชาชนเกลียดชัง

คำว่า “ดูหมิ่นเหยียดหยาม” ตามพจนานุกรม หมายความว่า ดูถูกเหยียดหยาม ทำให้อับอาย ประมวลกฎหมายอาญาก็ได้บัญญัติเกี่ยวกับการดูหมิ่นได้ว่า หมายถึง การแสดงออกทางกริยาอาการหรือวาจาหรือเขียนเป็นหนังสือหรือภาพอันเป็นการสบประมาท หรือดูถูกผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งทำให้เขาเสียหาย

คำว่า “กดขี่” หมายถึง ข่มให้อยู่ในอำนาจตน ใช้อำนาจบังคับเอา แสดงอำนาจเอา

คำว่า “ข่มเหง” หมายถึง ใช้อำนาจรังแกแก้งทำความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น

การที่พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 บัญญัติห้ามมิให้ข้าราชการตำรวจดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ข่มเหงรังแกประชาชน เพราะหากข้าราชการตำรวจผู้ใดดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ข่มเหงประชาชนให้ถือเป็นการผิดวินัยอย่างร้ายแรงนั้นก็เพราะข้าราชการตำรวจเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน เป็นเครื่องมือของรัฐในการบริหารราชการแผ่นดินและให้บริการแก่ประชาชนในหน้าที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย เป็นผู้ติดต่อใกล้ชิดกับประชาชน คอยบำบัดทุกข์บำรุงสุข ให้กับประชาชน หากข้าราชการตำรวจไปดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ข่มเหงประชาชนเสียเองแล้วย่อมทำให้ประชาชนเดือดร้อน ทำให้เกิดความรู้สึกเกลียดชังข้าราชการตำรวจและรัฐบาล ซึ่งอาจทำให้เกิดอุปสรรคและผลเสียหายร้ายแรงในการปกครองประเทศขึ้นในที่สุด จึงถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(9) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เพื่อให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการ เอาใจใส่ ระวังรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ และต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

บัญญัติให้ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความอุตสาหะ เอาใจใส่ ระวังรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ และต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

คำว่า “อุตสาหะ” หมายถึง มีความขยัน อุตุน พยายาม

คำว่า “ประมาทเลินเล่อ” หมายถึง การกระทำที่ไม่รอบคอบ ขาดความระมัดระวัง หรือกระทำโดยพลั้งเผลอ หลงลืม ซึ่งข้าราชการตำรวจมีหน้าที่เช่นนั้น ควรต้องมีความอดทนระมัดระวัง

คำว่า “มีความตั้งใจ” หมายถึง มีความมุ่งมั่น ใจจดใจจ่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้เกิดผลดีแก่ทางราชการหรือความก้าวหน้าแก่ราชการ หากไม่มีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ก็เป็นความผิดตามวินัยบทนี้

ดังนั้นในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติด้วยความขยัน อุตุน เอาใจใส่ ระวังรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ และต้องกระทำด้วยความรอบคอบ ตามวิสัยของผู้ที่อยู่ในหน้าที่ราชการจะต้องปฏิบัติ หากไม่ปฏิบัติตามย่อมมีความผิดตามบทวินัยดังกล่าว

(10) ต้องไม่กระทำการอันเป็นเหตุให้แตกความสามัคคีระหว่างข้าราชการตำรวจ

(11) ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้งถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย

เมื่อผู้บังคับบัญชาซักถามข้อความอย่างหนึ่งอย่างใด ต้องตอบคำถามด้วยความจริง ทั้งสิ้น ห้ามมิให้กล่าวความเท็จถึงแม้ว่าตนเองจะได้กระทำผิดก็ตาม ต้องชี้แจงเหตุผล โดยความสัตย์จริง อย่าปิดบังความผิดของตน การกล่าวเท็จหมายความว่ารวมถึงการรายงานเท็จด้วย

องค์ประกอบมาตรา 78 (11)

1. ต้องมีการรายงาน หมายถึง การบอกเรื่องราวที่ไปทำ ไปรู้ หรือไปเห็นมา อาจเป็นการรายงานด้วยวาจา หรือหนังสือ หรือวิธีอื่นใด และจะเป็นการรายงานเพื่อพิจารณาวินัยจัญ หรือขออนุญาตหรือเพื่อทราบ ก็ถือว่าเป็นการรายงานทั้งสิ้น

การรายงานตามข้อนี้ ไม่จำเป็นต้องรายงานเรื่องการปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตามที่ได้รับมอบหมายเสมอไป อาจเป็นการรายงานในเรื่องอื่นที่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือแบบธรรมเนียมของทางราชการ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือมติคณะรัฐมนตรี กำหนดให้รายงานก็ได้

2. ข้อความที่รายงานเป็นเท็จ หมายถึง รายงานที่ไม่เป็นความจริง และผู้รายงานรู้อยู่แล้วว่าการรายงานนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไม่เป็นความจริง นอกจากนี้ การรายงาน โดยปกปิดข้อความที่ควรต้องบอกก็ถือว่าเป็นการรายงานเท็จด้วย

3. เป็นการรายงานต่อผู้บังคับบัญชา หมายถึง เป็นการรายงานต่อผู้บังคับบัญชาทุกระดับ ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้บังคับบัญชาในลำดับเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งเสมอไป จะเป็นผู้บังคับบัญชาในลำดับเหนือขึ้นไปชั้นใด ๆ ก็ได้

คำว่า “ผู้บังคับบัญชา” หมายถึง ผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย

การรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 78 (11) นี้เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง มีระดับโทษสถานเบาไม่ถึงปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ แต่หากเป็นการรายงานเท็จเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ก็เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา 79 (6) ซึ่งผู้บังคับบัญชาต้องลงโทษถึงปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ การรายงานเท็จกรณีใดจะเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงมากน้อยเพียงใด หรือไม่จะต้องพิจารณาจากพฤติการณ์ของการกระทำผิดประกอบเจตนาของผู้กระทำผิด โดยมีองค์ประกอบสำคัญอยู่ที่ความเสียหายของทางราชการเป็นเรื่อง ๆ ไป

(12) ต้องไม่ใช่กิริยาวาจาหรือประพฤตินในลักษณะที่ไม่สมควร

(13) ต้องไม่กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

บทวินัยบทนี้เป็นบทที่นำเอาเรื่องเกี่ยวกับความประพฤติส่วนตัวของข้าราชการตำรวจเข้ามาเป็นข้อกำหนดวินัยด้วย เนื่องจากข้าราชการตำรวจเป็นผู้มีความสัมพันธ์ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชน หากข้าราชการตำรวจมีความประพฤติไม่ดี ไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการราษฎร เสื่อมศรัทธาข้าราชการ ก็จะพลอยเสื่อมเสียหรือเสื่อมความเชื่อถือทางราชการหรือรัฐบาลด้วย ซึ่งจะทำให้การบริหารราชการไม่ราบรื่น

การพิจารณาว่ากระทำอย่างไรจึงจะถือเป็นการประพฤติชั่ว ซึ่งจะต้องพิจารณาจากรายละเอียดข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เป็นเรื่อง ๆ ไป

โดยมีแนวทางการพิจารณา หรือมีองค์ประกอบในการพิจารณา ดังนี้

1. เกียรติของข้าราชการ

ต้องเป็นการกระทำที่ไม่ให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ โดยการพิจารณาต้องคำนึงถึงตำแหน่งหน้าที่ราชการของผู้กระทำประกอบพฤติการณ์ในการกระทำของผู้นั้น โดยพิจารณาว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ผิดแบบธรรมเนียมของข้าราชการที่ดีอันบุคคลซึ่งอยู่ในฐานะและตำแหน่งเช่นนั้นควรประพฤติปฏิบัติเพียงใด หรือไม่ การพิจารณาว่าการกระทำอย่างใดจะทำให้เสื่อมเสียเกียรติของข้าราชการเพียงใดหรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงตำแหน่งหน้าที่ที่ข้าราชการตำรวจผู้นั้นดำรงอยู่ว่าอยู่ในฐานะที่ควรได้รับการยกย่องสรรเสริญหรือเป็นที่นับถือของประชาชนเพียงใด ข้าราชการตำรวจผู้ดำรงตำแหน่งสูง ๆ ที่เรียกกันว่า ข้าราชการตำรวจชั้นผู้ใหญ่ย่อมอยู่ในฐานะที่ควรได้รับการยกย่องสรรเสริญ หรือเป็นที่นับถือของประชาชน

มากกว่าข้าราชการตำรวจชั้นผู้น้อย จึงต้องรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่มากกว่าข้าราชการตำรวจชั้นผู้น้อย ตำแหน่งที่ต้องทำตนให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาในวงสังคมหรือเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของประชาชน มีลักษณะเป็นตำแหน่งที่ควรรักษาเกียรติศักดิ์เป็นพิเศษ

2. เป็นการกระทำที่สังคมรู้สึกรังเกียจหรือเป็นที่รังเกียจของสังคม

โดยพิจารณาจากความรู้สึกของประชาชนหรือของข้าราชการทั่วไปว่ามีความรังเกียจต่อการกระทำนั้น ๆ โดยรู้สึกว่าเป็นการประพฤติชั่วหรือไม่การที่จะพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นที่รู้สึกรังเกียจของประชาชนคนทั่วไปหรือไม่ต้องคำนึงถึงตำแหน่งหน้าที่ราชการของผู้นั้นว่าอยู่ในฐานะที่ควรได้รับการยกย่องสรรเสริญหรือเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชนทั่วไปเพียงใดแล้วพิจารณาถึงความรู้สึกของประชาชน หรือของสังคมหรือทางราชการว่ามีความรังเกียจเหยียดหยามดูถูกดูแคลนต่อผู้กระทำการนั้น ๆ เพียงใดหรือไม่ด้วย ถ้าประชาชนหรือสังคมหรือข้าราชการมีความรู้สึกดังกล่าว ก็ถือว่าเป็นการกระทำอันอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการได้ ถ้าประชาชนหรือสังคมหรือทางราชการไม่รู้สึกเช่นนั้นก็ไม่เป็นการกระทำอันอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ

3. เป็นการกระทำโดยเจตนาชั่ว

พิจารณาโดยคำนึงถึงว่าเป็นการกระทำโดยผู้กระทำรู้สำนึกในการกระทำและประสงค์ต่อผลหรือยอมเสี่ยงเห็นผลของการกระทำนั้นหรือไม่ หากไม่มีเจตนาที่ไม่เป็นการประพฤติชั่วหรือเป็นการกระทำที่เกิดจากความชั่วในจิตใจหรือไม่ กรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา กรรม คือ การกระทำ

(14) ต้องไม่กระทำด้วยประการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการบังคับผู้บังคับบัญชาเป็นทางให้เสียระเบียบแบบแผนวินัยตำรวจ

(15) ต้องไม่กระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการหรือทำให้เสียระเบียบแบบแผนของตำรวจ

คำว่า “ระเบียบแบบแผน” หมายถึง แบบแผนที่วางไว้เป็นแนวทางปฏิบัติหรือดำเนินการ หรือบรรดาข้อความที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ได้วางไว้ โดยจะอาศัยอำนาจของกฎหมายหรือไม่ก็ได้ เพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติงานประจำ เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีต่าง ๆ ประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี หรือเกี่ยวกับคดี เป็นต้น

ระเบียบของทางราชการมีอยู่เป็นจำนวนมาก แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ

1. ระเบียบปฏิบัติราชการเฉพาะเรื่อง เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ ใช้บังคับเฉพาะเรื่องการจัดหาพัสดุ การควบคุมและการจำหน่ายพัสดุ ซึ่งผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องนี้จะต้องยึดถือปฏิบัติ

2. ระเบียบทั่วไป ซึ่งข้าราชการพลเรือนและข้าราชการทั่วไปจะต้องยึดถือปฏิบัติ เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ.2521

คำว่า “แบบธรรมเนียมของทางราชการ” หมายถึง แบบประเพณี แบบแผน แบบอย่าง ที่ได้ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมาของทางราชการ ซึ่งอาจไม่ได้กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร

(16) ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

องค์ประกอบมาตรา 78(16)

1. กระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์การหาประโยชน์ที่ต้องห้ามตามมาตรา 78(16) นี้ไม่ว่าจะเป็นการกระทำของตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจเอง หรือเป็นการที่ข้าราชการตำรวจยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์ก็อยู่ในบังคับของมาตรานี้ ผลประโยชน์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ คือ สิ่งที่ได้รับอันเป็นคุณแก่ผู้รับซึ่งอาจเป็นทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่มีใช้ทรัพย์สิน เช่น การได้รับบริการ เป็นต้น

2. อาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน แยกพิจารณาได้เป็น 2 ลักษณะ

ลักษณะที่ 1 อาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม

ข้อนี้เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาจาก อำนาจหน้าที่ของข้าราชการผู้นั้น ที่กระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำหาผลประโยชน์นั้นว่า มีอำนาจหน้าที่ราชการอย่างไรและเป็นการหาประโยชน์ในเรื่องที่ผู้นั้นมีอำนาจหน้าที่ราชการหรือไม่ ถ้าเป็นเรื่องที่ผู้นั้นมีอำนาจหน้าที่ราชการก็ยอมทำให้บุคคลทั่วไปรู้สึกได้ว่า ผู้นั้นอาจปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่เที่ยงธรรม โดยลำเอียงเข้าข้างตนเองหรือผู้อื่นที่ตนยอมให้กระทำหาประโยชน์ได้

ลักษณะที่ 2 อาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

คำว่า “เกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ” หมายถึง สถานะที่ได้รับเกียรติสรรเสริญตามตำแหน่งหน้าที่ราชการข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่ราชการต่าง ๆ อยู่ในสถานะที่ต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับสถานะที่ควรได้รับการยกย่องสรรเสริญ หรือเคารพนับถือเลื่อมใสศรัทธาในวงราชการ และวงสังคมทั่วไปตามตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ซึ่งแต่ละคนแต่ละตำแหน่งหน้าที่อาจอยู่ในสถานะที่จะต้องรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไป การที่จะพิจารณาว่าการหาผลประโยชน์ใด อาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหรือไม่ จึงเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงตำแหน่งหน้าที่ราชการ ของข้าราชการผู้กระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์ การกระทำการหาผลประโยชน์นั้นว่า ผู้นั้นดำรงอยู่ในฐานะ อย่างไร

เป็นราย ๆ ไป และความรู้สึกของสังคม ในวงราชการทั่วไปมีความรู้สึกรังเกียจต่อการที่ข้าราชการผู้มีตำแหน่งหน้าที่ราชการนั้น ๆ กระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์นั้นหรือไม่ได้ด้วย

(17) ต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

วินัยมาตรานี้บัญญัติขึ้นไว้โดยห้ามข้าราชการตำรวจเป็นตัวกระทำการในห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัทใด ๆ เหตุที่ต้องมีการบัญญัติวินัยเรื่องนี้ไว้เพื่อไม่ให้ข้าราชการตำรวจนำตำแหน่งหน้าที่ราชการไปแสวงหาผลประโยชน์ในทางที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เพราะหากข้าราชการตำรวจไปเป็นตัวกระทำการในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทใดแล้วก็จะต้องใช้เวลาราชการไปทำการดังกล่าวนั้น หรือแม้จะไม่ได้ใช้เวลาราชการไปทำการนั้นความกังวลในกิจการนั้นก็จะทำให้ความตั้งใจในการทำราชการหรืออุทิศทุ่มเทเวลาให้แก่ทางราชการน้อยลงไปกว่าที่ควรจะเป็น หรืออุทิศทุ่มเทเวลาให้แก่ทางราชการลดน้อยลงไปกว่าที่ควรจะเป็น ทั้งยังอาจเป็นช่องทางให้ข้าราชการตำรวจผู้นั้นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนแสวงหาประโยชน์ให้แก่ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่ตนมีส่วนทำงานอยู่ หรืออาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมแก่ผู้ประกอบการอื่น อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการทั้งในด้านประโยชน์และในด้านความเชื่อถือจากประชาชน โดยทั่วไป จึงต้องห้ามเป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ

ส่วนคำว่า “ตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานที่คล้ายคลึงกัน” การที่มีการบัญญัติข้อความดังกล่าวไว้ก็เพื่อให้ครอบคลุมถึงตำแหน่งที่มีลักษณะงานที่คล้ายคลึงกับตำแหน่งกรรมการผู้จัดการหรือตำแหน่งผู้จัดการในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทแต่เรียกชื่ออย่างอื่น เช่น กรรมการอำนวยการ ผู้อำนวยการ เป็นต้น หากมีลักษณะคล้ายคลึงกับกรรมการผู้จัดการหรือผู้จัดการหรือเป็นตัวกระทำก็ต้องห้ามตามมาตรานี้นอกจากนี้แม้จะมีใช้เป็นการผู้จัดการหรือผู้จัดการหรือดำรงตำแหน่งที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้น แต่ถ้าเป็นตำแหน่งในบริษัทห้างร้านของเอกชนซึ่งทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจได้ว่าเป็นการยอมให้บริษัทห้างร้านของเอกชนนั้นอาศัยชื่อของข้าราชการตำรวจผู้นั้นเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางตรงหรือทางอ้อมก็ต้องห้ามด้วยและอาจจะเป็นความผิดตามมาตราอื่นได้

การถือหุ้นในบริษัท หรือเป็นผู้มีหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วน โดยไม่ได้เข้าไปจัดการงานในบริษัทไม่เป็นการต้องห้ามตามมาตรานี้

(18) กระทำหรือไม่กระทำการตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

มาตรา 79 การกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ได้แก่การกระทำดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้

ความผิดบั่นเป็นความผิดที่กำหนดให้เป็นบทวินัยที่ร้ายแรง เป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการของข้าราชการตำรวจโดยไม่ซื่อสัตย์สุจริตหรือโดยไม่เที่ยงธรรมและได้ปรากฏข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานที่ได้ความว่าข้าราชการตำรวจผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ไปโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ ก็เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

ความหมายขององค์ประกอบแต่ละข้อที่ควรนำมาประกอบการพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

1. มีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ

คำว่า “หน้าที่ราชการ” ในทางวินัย หมายถึง เฉพาะที่เป็นหน้าที่ราชการ โดยตรงเท่านั้น หากเป็นหน้าที่อื่นที่ไม่ใช่หน้าที่ราชการ โดยตรง เช่น การไปปฏิบัติหน้าที่อื่นในรัฐวิสาหกิจหรือองค์การของรัฐ เป็นต้น ก็ไม่อยู่ในความหมายของคำว่าหน้าที่ราชการ เว้นแต่ในกรณีที่มีกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรี แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่ใดในรัฐวิสาหกิจหรือองค์การของรัฐหรือหน่วยงานใด ว่าให้ถือเป็นการไปปฏิบัติราชการไว้โดยชัดแจ้ง รวมทั้งกรณีที่มีกฎหมาย ระเบียบ กำหนดไว้ชัดเจนว่า ให้งานหรือกิจการใด ๆ เป็น ราชการ เช่น การจัดสวัสดิการให้กับข้าราชการตำรวจ หากได้ดำเนินการถูกต้องตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการ ตามระเบียบดังกล่าวถือว่าเป็นหน้าที่ราชการ

ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น ข้าราชการผู้มีหน้าที่จะปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสำนักงานหรือออกไปปฏิบัติหน้าที่ราชการภายนอกสถานที่ราชการปกติก็ได้ ถ้าการออกไปปฏิบัติหน้าที่ราชการนอกที่ตั้งไม่มีกฎหมายบังคับไว้โดยเฉพาะว่าจะต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการภายในสถานที่ราชการ เมื่อไม่มีกฎหมายห้ามไว้และไม่เป็นการขัดต่อระเบียบแบบแผนก็ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติในวันและในเวลาทำงานตามปกติเสมอไป อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการในวันหยุดราชการ หรือนอกเวลาทำงานตามปกติก็ได้

ซึ่งนอกจากจะเป็นการอุทิศเวลาแก่ราชการแล้ว งานบางลักษณะยังเป็นการให้บริการแก่ประชาชน อันเป็นประโยชน์แก่ประชาชนอีกด้วย และก็ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

การจะพิจารณาว่าข้าราชการผู้ใดจะมีหน้าที่ในเรื่องใด หรือไม่นั้นมีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

1) พิจารณาจากระเบียบและกฎหมาย ที่ได้กำหนดหน้าที่ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจนว่า ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นเจ้าหน้าที่ในเรื่องใด ก็หน้าที่ราชการในเรื่องนั้น

2) การพิจารณาจากมาตรฐานการกำหนดตำแหน่งในมาตรฐานการกำหนดตำแหน่งซึ่งมีการจัดทำขึ้นตามกฎหมาย พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 มาตรา 44 โดยได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่งต่าง ๆ ไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งใดก็ย่อมมีหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งสำหรับตำแหน่งนั้น ๆ

3) พิจารณาจากคำสั่งหรือการมอบหมายของผู้บังคับบัญชาแม้ไม่มีกฎหมายหรือมาตรฐานกำหนดตำแหน่งกำหนดให้เป็นหน้าที่ไว้ แต่ถ้าผู้บังคับบัญชาได้สั่งหรือมอบหมายให้ผู้ใดทำหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ไปภายในขอบอำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา ก็ถือว่าเป็นหน้าที่ราชการของผู้ที่ได้รับคำสั่งหรือรับมอบหมายที่จะต้องรับผิดชอบตามนั้น การมอบหมายอาจทำเป็นลายลักษณ์อักษร หรือด้วยวาจาหรือมอบหมายโดยพฤตินัยอย่างอื่นก็ได้

4) พิจารณาจากพฤตินัยที่สมัครใจเข้าผูกพันตนเองยอมรับเป็นหน้าที่ราชการที่ตนเองรับผิดชอบ

2. ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการไปโดยมิชอบหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ

คำว่า “ปฏิบัติหน้าที่ราชการ” หมายถึง ได้มีการกระทำแล้ว หรือมีการปฏิบัติแล้วส่วนการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หมายถึง มีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ แต่ผู้นั้นไม่ปฏิบัติ หรือดเว้นไม่กระทำการตามหน้าที่ การที่ไม่ปฏิบัติหรือดเว้นไม่กระทำการตามหน้าที่นั้น ได้กระทำโดยเป็นการจงใจที่จะไม่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ โดยปราศจากอำนาจหน้าที่ที่จะอ้างได้ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับแต่ถ้าเป็นเรื่องที่ปล่อยปละละเลย ก็ยังไม่ถือว่าเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการที่จะเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ จะต้องเป็นไปโดยมิชอบ ก็จะมีคามผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

คำว่า “โดยมิชอบ” หมายถึง ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ คำสั่งของผู้บังคับบัญชาหรือมติคณะรัฐมนตรี กล่าวคือปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมาย

คำว่า “ไม่ชอบด้วยแบบธรรมเนียมของทางราชการ” แบบธรรมเนียม ก็คือ ประเพณี แบบแผน ที่ได้ถือปฏิบัติกันมาของทางราชการ ซึ่งอาจจะไม่มีกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

คำว่า “มิชอบด้วยธรรมเนียมของคลองธรรม” คือ การกระทำในทางที่ไม่ถูกไม่ควร หรือไม่กระทำการในทางที่ถูกที่ควร เช่น กระทำโดยไม่ซื่อสัตย์สุจริต หรือไม่เที่ยงธรรม หรือไม่อำนวยความสะดวก

สำหรับในการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ แล้วภายหลังได้รับประโยชน์ส่วนตัวอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น ไม่

เข้าในลักษณะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ จึงไม่ถือว่าเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ แต่อาจเป็นความผิดฐานประพฤตชั่วได้

3. เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้

การปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบที่จะเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการนั้น จะต้องเป็นการกระทำเพื่อตนเองหรือผู้อื่นให้ได้รับประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดด้วย

คำว่า “ผู้อื่น” หมายถึง ใครก็ได้ที่จะได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบนั้น

คำว่า “ประโยชน์” หมายถึง สิ่งที่ได้รับเป็นคุณแก่ ผู้ได้รับ ซึ่งอาจเป็นทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่น ที่ไม่ใช่ทรัพย์สิน เช่น การได้รับบริการ หรือได้รับเครดิตจากธนาคาร

คำว่า “มิควรได้” หมายถึง ไม่มีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะได้รับประโยชน์ใด ๆ ตอบแทนจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น คือ เป็นประโยชน์ที่ได้รับโดยไม่ชอบไม่ควร

4. มีเจตนา

คำว่า “มีเจตนาทุจริต” หมายความว่า มีเจตนาแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบ มีความคิดจิตใจอันชั่วร้าย คิดเป็นโจร ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมุ่งที่จะให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้

คำว่า “กระทำโดยเจตนา” หมายความว่า จงใจที่จะปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยปราศจากอำนาจที่จะอ้างได้ตามกฎหมาย หรือกระทำประสงค์ต่อผลและเล็งเห็นผล

หากเป็นเรื่องที่ปล่อยปละละเลย หรือพลั้งเผลอ หรือเข้าใจผิดหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือโดยไม่ตั้งใจ หรือโดยไม่มีเจตนา ก็ไม่เป็นความผิดตามมาตรา

(2) ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุอันควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลานานเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

มี 2 ลักษณะ ที่จะต้องพิจารณา

ลักษณะที่ 1 ความผิดฐานละทิ้งหน้าที่หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการเกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หากการละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรของข้าราชการตำรวจผู้ใดเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงก็เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบตามมาตรา 79 (2)

1. ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ (ไม่จำกัดเงื่อนไขเวลาว่ามากน้อยกี่วัน)

2. โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร องค์ประกอบข้อนี้พิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็น เรื่อง ๆ ไป ว่าพฤติการณ์ของการละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการนั้น มีสาเหตุมาจากอะไร และเป็นสาเหตุ ที่มีเหตุมีผลความจำเป็นถึงขนาดที่จะต้องกระทำผิดหรือไม่ เหตุผลที่เกี่ยวกับเรื่องธุระส่วนตัวโดย ปกติแล้วไม่อาจรับฟังได้

3. เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หมายถึงว่า ได้มีความเสียหาย เกิดขึ้นแก่ราชการอย่างร้ายแรงและความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นผลโดยตรงมาจากเหตุที่ละทิ้งหรือทอดทิ้ง หน้าที่ราชการนั้น

ลักษณะที่ 2 ละทิ้งหน้าที่ราชการเป็นเวลานาน

องค์ประกอบความผิด

1. ละทิ้งหน้าที่ราชการ
2. เป็นระยะเวลาติดต่อกันคราวเดียวกันเกินกว่า 15 วัน

หมายถึง การละทิ้งหน้าที่ราชการต่อเนื่อง โดยไม่มาหรือไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ ราชการเลย เป็นเวลาเกินกว่า 15 วัน

การมาลงชื่อหรือลงเวลาเพื่อที่จะให้เป็นหลักฐานว่าได้มาปฏิบัติราชการ และ ละทิ้งหน้าที่ไปโดยไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการเลยทั้งวัน ถือได้ว่าเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการเต็มวัน

การนับวันละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันคราวเดียวกันนั้น ในกรณีที่มีวันหยุด อยู่ระหว่างช่วงกลางของเวลา ต้องนับวันหยุดราชการนั้น เป็นวันละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันคราว เดียวกันด้วย แต่ถ้าวันหยุดราชการมีอยู่ก่อนเวลาเริ่มละทิ้งหน้าที่ราชการ หรืออยู่ถัดเวลาสิ้นสุดของ การละทิ้งหน้าที่ราชการ ไม่นับวันหยุดราชการนั้นเป็นวันละทิ้งหน้าที่ราชการ

3. โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติ ตามระเบียบของทางราชการ

โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติ ตามระเบียบของทางราชการ เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาจากพฤติการณ์ในการละทิ้งหน้าที่ราชการว่า มีเจตนา หรือจงใจฝ่าฝืนระเบียบของทางราชการเกี่ยวกับการหยุดราชการ หรือการลาหรือไม่

(3) เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง หรือทำร้ายประชาชนผู้ติดต่อราชการหรือในระหว่าง ปฏิบัติหน้าที่ราชการ

คำว่า “ประชาชน” หมายถึง บุคคลทั่วไปซึ่งรวมทั้งคนไทยที่เป็นพลเมืองของ ประเทศเป็นราษฎร และชาวต่างชาติที่อยู่ในประเทศไทย หรือเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย

วินัยบั้นนี้ ได้บัญญัติขึ้นเพื่อให้ข้าราชการตำรวจมี ความสำนึกถึงฐานะบทบาท และหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในระบอบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่จะต้องปฏิบัติราชการ

เพื่อประชาชน ไม่ทำตัวเป็นนายประชาชน ต้องบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้ประชาชน สร้างความเชื่อมั่น เลื่อมใสศรัทธาให้เกิดแก่ประชาชน ซึ่งจะเป็นผลให้ประชาชนคนไทย มีความเข้าใจอันดีต่อการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย และด้วยความมุ่งหมายดังกล่าว ข้าราชการตำรวจจะต้องปฏิบัติให้เป็นคนดี ไม่ให้ประชาชนเกลียดชัง

คำว่า “คูหมิ่น เหยียดหยาม” ตามพจนานุกรมหมายความว่าถูกเหยียดหยาม ทำให้อับอาย

คำว่า “กคช” พจนานุกรมให้ความหมายไว้ว่า หมายถึงข่มให้อยู่ในอำนาจตน ใช้อำนาจบังคับเอา แสดงอำนาจเอา

คำว่า “ข่มเหง” พจนานุกรมให้ความหมายไว้ว่า หมายถึงใช้กำลังรังแกแก่ง ทำความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น

การที่พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 บัญญัติห้ามมิให้ข้าราชการตำรวจ คูหมิ่น เหยียดหยาม กคช ข่มเหงรังแกประชาชน เพราะหากข้าราชการตำรวจผู้ใดคูหมิ่น เหยียดหยาม กคช ข่มเหงประชาชนให้ถือเป็นการผิดวินัยอย่างร้ายแรงนั้นก็เพราะข้าราชการตำรวจเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน เป็นเครื่องมือของรัฐในการบริหารราชการแผ่นดินและให้บริการแก่ประชาชนในหน้าที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย เป็นผู้ติดต่อใกล้ชิดกับประชาชน คอยบำบัดทุกข์บำรุงสุข ให้กับประชาชน หากข้าราชการตำรวจไปคูหมิ่น เหยียดหยาม กคช ข่มเหงประชาชนเสียเองแล้วย่อมทำให้ประชาชนเดือดร้อน ทำให้เกิดความรู้สึกเกลียดชังข้าราชการตำรวจและรัฐบาล ซึ่งอาจทำให้เกิดอุปสรรคและผลเสียหายร้ายแรงในการปกครองประเทศขั้นในที่สุด จึงถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(4) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือได้รับโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ลักษณะที่ 1 ฐานกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

คำว่า “ได้รับโทษจำคุก” หมายถึงว่า คดีถึงที่สุดโดยศาลพิพากษาให้จำคุกและไม่รอกการลงโทษ หรือยกโทษจำคุก หรือเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นโทษสถานอื่น และหมายความรวมถึงกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้จำคุกโดยอ่านคำพิพากษาลับหลังจำเลยเนื่องจากจำเลยหลบหนี

โทษที่หนักกว่าจำคุก คือ ประหารชีวิต

(5) กระทบการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

บทวินัยบทนี้เป็นบทที่นำเอาเรื่องเกี่ยวกับความประพฤติส่วนตัวของข้าราชการตำรวจเข้ามาเป็นข้อกำหนดวินัยด้วย เนื่องจากข้าราชการตำรวจเป็นผู้มีความสัมพันธ์ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชน หากข้าราชการตำรวจมีความประพฤติไม่ดี ไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ ราษฎรเสื่อมศรัทธาข้าราชการตำรวจ ก็จะพลอยเสื่อมเสียหรือเสื่อมความเชื่อถือต่อทางราชการหรือรัฐบาลด้วย ซึ่งจะทำให้การบริหารราชการไม่ราบรื่น

(6) กระทบหรือละเว้นการกระทำใด ๆ รวมทั้งการกระทำผิดตามมาตรา 78 อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

คำว่า “ความเสียหาย” หมายถึง ความเสียหายที่ไม่อาจตีราคาเป็นเงินเป็นทองได้ เช่น ความเสียหายแก่ระบบราชการ

ความเสียหายอย่างร้ายแรง มีข้อที่จะต้องพิจารณาอยู่ 2 ประการ คือ

ก. ความเสียหายที่เป็นตัวเงินหรือตีราคาเป็นเงินได้ พิจารณาจากความมากน้อยตามค่าของเงิน เช่น เสียหาย 1 ล้านบาท ก็เห็นว่าเป็นความเสียหายอย่างร้ายแรงแล้ว แต่อย่างไรก็ดีข้อนี้ไม่มีข้อยกเว้นกำหนดตายตัวว่าจำนวนเท่าใด ที่จะถือว่าเป็นความเสียหายอย่างร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง ความข้อนี้กำหนดเปิดช่องไว้ให้ผู้บังคับบัญชาใช้ดุลยพินิจพิจารณาตามควรแก่กรณี

ข. ความเสียหายที่ไม่อาจตีราคาเป็นเงินได้ เป็นเรื่องที่จะพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป โดยต้องคำนึงถึงว่าเป็นกรณีที่ได้ออกให้เกิดความเสียหายต่อภาพพจน์ส่วนรวมของทางราชการ หรือต่อการบริหารราชการอย่างร้ายแรงหรือไม่

(7) กระทบการหรือไม่กระทบการตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

มาตรา 80 ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย

วิธีการเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย และการป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย ให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร.

เมื่อปรากฏกรณีมีมูลที่ควรจะกล่าวหาว่าข้าราชการตำรวจผู้ใดกระทำผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยทันทีตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 6

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้และตามหมวด 6 หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย

มาตรา 81 เมื่อมีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในการรักษาวินัย และปราบปรามข้าราชการตำรวจผู้ก่อการกำเริบ หรือเพื่อบังคับข้าราชการตำรวจผู้ละทิ้งหน้าที่ให้ กลับทำหน้าที่ของตน ผู้บังคับบัญชาอาจใช้อาวุธหรือกำลังบังคับได้ และถ้าได้กระทำโดยสุจริตตาม สมควรแก่เหตุแล้ว ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ช่วยเหลือไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและทางอาญา

เมื่อมีเหตุดังกล่าว ผู้บังคับบัญชาจะต้องรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาเหนือตนตามลำดับ ชั้น จนถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติโดยเร็ว

มาตรา 82 โทษทางวินัยมี 7 สถาน ดังต่อไปนี้

- (1) ภาคทัณฑ์
- (2) ทัณฑกรรม
- (3) กักขาม
- (4) กักขัง
- (5) ตัดเงินเดือน
- (6) ปลดออก
- (7) ไล่ออก

การลงโทษภาคทัณฑ์ ได้แก่ การลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดอันควรต้องรับโทษสถาน หนึ่งสถานใด แต่มีเหตุอันควรปรานีจึงเพียงแต่แสดงความผิดผู้นั้นให้ปรากฏไว้

การลงโทษทัณฑกรรม ได้แก่ การทำงานโยธา การให้อยู่เวรยาม นอกจากหน้าที่ ประจำหรือการให้ทำงานสาธารณะประโยชน์ซึ่งต้องไม่เกินหกชั่วโมงต่อหนึ่งวัน

การลงโทษกักขาม ได้แก่ การกักตัวไว้ในบริเวณใดบริเวณหนึ่งที่สมควรตามที่ จะ กำหนด

การลงโทษกักขัง ได้แก่ การขังในที่จัดไว้เพื่อควบคุมแต่เฉพาะคนเดียวหรือหลาย คนรวมกันตามที่จะได้มีคำสั่ง

การลงโทษกักขามหรือกักขังจะใช้งานโยธาหรืองานอื่นของทางราชการด้วยก็ได้ แต่ต้องไม่เกินหกชั่วโมงต่อหนึ่งวัน

มาตรา 83 การลงโทษข้าราชการตำรวจให้ทำเป็นคำสั่งโดยระบุในคำสั่งด้วยว่าผู้ถูก ลงโทษกระทำความผิดวินัยในกรณีใดมาตราใด

วิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุญเรือง หลงละลวด (2551) ได้ทำการศึกษาความรู้ ความเข้าใจและความคิดเห็น ด้านการป้องกันปราบปรามและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็น ด้านการป้องกันปราบปรามและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลาและเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ผลการศึกษา พบว่า

1. พนักงานส่วนท้องถิ่น มีระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันปราบปรามและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 ระดับปานกลางและความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ ความเข้าใจ พบว่า เพศชาย มีระดับความรู้ ความเข้าใจ มากกว่าเพศหญิง อายุ 41-50 ปี มีระดับความรู้ความเข้าใจมากกว่าอายุ 21 – 30 ปี สถานภาพสมรสมีระดับความรู้ความเข้าใจมากกว่าสถานภาพโสดและหม้าย การศึกษาระดับปริญญาโท มีระดับความรู้ ความเข้าใจมากกว่าการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และอายุการทำงานที่ส่วนท้องถิ่นมากกว่า 10 ปี มีระดับความรู้ ความเข้าใจมากกว่าทุกช่วงอายุ

3. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับความคิดเห็น พบว่า อายุ 51 – 60 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่าอายุ 21 – 30 ปี และอายุ 31 - 40 ปี อายุการทำงานที่ส่วนท้องถิ่นมากกว่า 10 ปี มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด และผู้ที่เข้าร่วมสัมมนา/ฝึกอบรม มีความคิดเห็นสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมสัมมนา/ฝึกอบรม

พิชญ อุ๋นออก (2553) ได้ทำการศึกษาความรู้ของข้าราชการครูเกี่ยวกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 และเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ วิชยฐานะ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงานและปฏิบัติงานในพื้นที่อำเภอ ผลการศึกษาพบว่า

1. ข้าราชการครูเพศชายมีความรู้มากกว่าข้าราชการครูเพศหญิง
2. ข้าราชการครูที่มีวิยฐานะมีความรู้มากกว่าข้าราชการครูที่ไม่มีวิยฐานะ

3. ข้าราชการครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท มีความรู้สูงกว่าข้าราชการครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

4. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ การปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี มีความรู้มากกว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานน้อยกว่า 20 ปี

5. ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในพื้นที่อำเภอสุโขทัย มีความรู้สูงกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในอำเภออื่น ๆ

สำราญ ภูบุญเต็ม (2543) ได้ทำการศึกษาปัญหาการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 139 คน โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานที่ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง ผลการศึกษาพบว่า

1. การดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ ด้านการสอบสวนทางวินัย ด้านการลงโทษและการรายงานการดำเนินงาน ด้านการสืบสวน ด้านการสั่งพักราชการหรือการให้ออกจากราชการไว้ก่อน และด้านการตั้งเรื่องกล่าวหา โดยมีความเห็น ดังนี้ 1) ผู้บริหารการศึกษา มีความคิดเห็นว่า ด้านการลงโทษและการรายงานการดำเนินงาน มีปัญหาสูงสุด 2) ผู้บริหารสถานศึกษา มีความคิดเห็นว่า ด้านการพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ มีปัญหาสูงสุด 3) ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางวินัย มีความคิดเห็นว่า ด้านการสอบสวนทางวินัย มีปัญหาสูงสุด 4) ผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่เกินกว่า 10 ปี และเกินกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นว่า ด้านการพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ มีปัญหาสูงสุด

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูของผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติแตกต่างกัน โดยผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี และเกินกว่า 10 ปี มีปัญหาการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครู โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางวินัย มีปัญหาการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครู โดยภาพรวมแตกต่างกัน ในด้านการสืบสวน ด้านการตั้งเรื่องกล่าวหา ด้านการลงโทษและการรายงานการดำเนินงาน โดยภาพรวมผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาในการดำเนินงานมากกว่าผู้มีหน้าที่ดำเนินการทางวินัย

สมวาท จงหมื่นไวย์ (2544) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า

1. พฤติกรรมผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนาให้ข้าราชการครูมีวินัย รองลงมา ได้แก่ ด้านการป้องกันไม่ให้ข้าราชการครูทำผิดวินัย และน้อยที่สุด คือ ด้านการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูที่ทำผิด

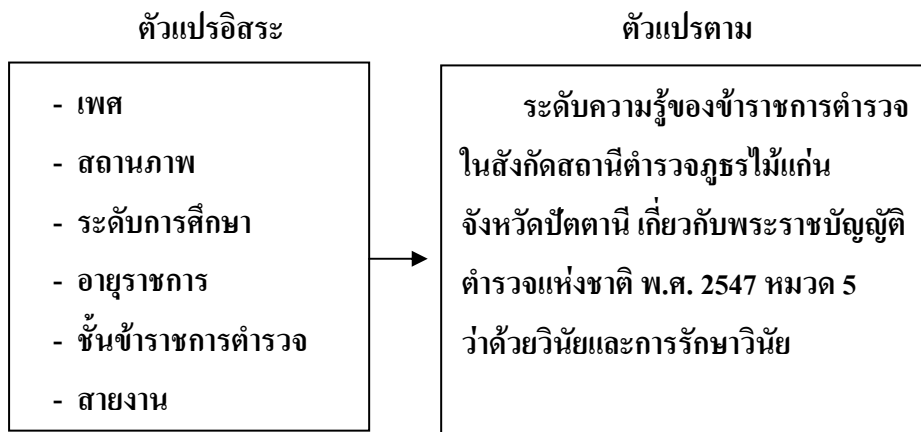
2. ทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน

3. ครูและผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่างต่ำกว่า 10 ปี กับ 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู ด้านการส่งเสริมและพัฒนาให้ข้าราชการครูมีวินัยกับด้านการป้องกันไม่ให้ข้าราชการครูทำผิดวินัย แตกต่างกัน

4. ครูและผู้บริหารที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดใหญ่ มีความเห็นต่อพฤติกรรมผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครูทั้งโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อุไรวรรณ ศรีเงินวิเชียร (2553) ได้ทำการศึกษา ความรู้ของผู้ประกันตนในสถานประกอบการต่อพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 กรณีศึกษาจังหวัดปัตตานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความรู้และเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อความรู้ของผู้ประกันตนต่อพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ผลการศึกษา พบว่า ระดับความรู้ของผู้ประกันตนในสถานประกอบการต่อพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านสิทธิประโยชน์และด้านตัวบทกฎหมาย พบว่าผู้ประกันตนมีความรู้อยู่ในระดับดี ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ ระยะเวลาของการทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ของผู้ประกันตนต่อพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ด้านสถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารประกันสังคม และด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการประกันสังคม ประสิทธิภาพจากการรับสิทธิประโยชน์ มีความสัมพันธ์กับความรู้ของผู้ประกันตนต่อพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

2.5 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา ระดับความรู้ของข้าราชการตำรวจ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความรู้ของข้าราชการตำรวจครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบประยุกต์ (Applied Research) อาศัยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปี พ.ศ.2554 จำนวน 123 คน (ไม่นับข้าราชการตำรวจที่ไปช่วยราชการหน่วยอื่น) ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมด

3.2 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้น เพื่อศึกษาความรู้ของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย วิทยาลัยศึกษาศานิตตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป ประกอบด้วย เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุราชการ ชั้นข้าราชการตำรวจและสายงาน จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 คำถามใช้ประเมินความรู้เกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จำนวน 20 ข้อ ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย โดยคำถามในแบบสอบถามสามารถจำแนกตามมาตรา ดังนี้

- ข้อที่ 1 มาตรา 77
- ข้อที่ 2 - 9 มาตรา 78
- ข้อที่ 10 - 12 มาตรา 79
- ข้อที่ 13 มาตรา 80
- ข้อที่ 14 มาตรา 81
- ข้อที่ 15 - 19 มาตรา 82
- ข้อที่ 20 มาตรา 83

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ศึกษาจากหนังสือ บทความ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยอย่างมีทิศทางและเชื่อมโยงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับทฤษฎีอย่างมีเหตุผล

3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) มาจากการสำรวจข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร จำนวน 123 คน

3.4 การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สำรวจข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) โดยใช้แบบสอบถามโดยเก็บรวบรวมข้อมูล จากข้าราชการตำรวจทั้งหมดเป็นประชากร จำนวน 123 คน มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 16.0

- 4.2 ข้อมูลส่วนที่เป็นการประเมินความรู้ โดยกำหนดคะแนนตามเกณฑ์ 2 ระดับ ดังนี้
ตอบ ถูก	ให้น้ำหนัก 1	คะแนน
ตอบ ผิด	ให้น้ำหนัก 0	คะแนน
- สำหรับคะแนนแปลผลระดับความรู้เป็น 3 ระดับ ดังนี้
คะแนน 0 - 6	คะแนน	หมายถึง	มีความรู้ในระดับต่ำ
คะแนน 7 - 13	คะแนน	หมายถึง	มีความรู้ในระดับปานกลาง
คะแนน 14 - 20	คะแนน	หมายถึง	มีความรู้ในระดับสูง

- วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- การวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้ตามปัจจัยส่วนบุคคล การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference)

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองให้กับข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จำนวน 123 ชุด และขอให้ส่งคืนในระยะเวลาที่กำหนด
2. เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุราชการ
 ชั้นข้าราชการตำรวจและสายงาน ปราบกฏผล ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n = 123)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	117	95.1
หญิง	6	4.9
สถานภาพ		
โสด	53	43.1
สมรส	67	54.5
หย่าร้าง	2	1.6
หม้าย	1	0.8
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	81	65.9
ปริญญาตรี	38	30.9
สูงกว่าปริญญาตรี	4	3.3
อายุราชการ		
1 – 10 ปี	81	65.9
11 – 20 ปี	13	10.6
21 – 30 ปี	21	17.1
31 – 40 ปี	8	6.5

ตาราง 1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n = 123)	ร้อยละ
ชั้นของข้าราชการตำรวจ		
สัญญาบัตร	13	10.6
ประทวน	110	89.4
สายงาน		
งานอำนวยการ	8	6.5
งานป้องกันปราบปราม	102	82.9
งานสืบสวน	5	4.1
งานสอบสวน	7	5.7
งานจราจร	1	0.8

จากตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างของข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.1 เป็นข้าราชการตำรวจเพศชาย มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 54.5 สำเร็จการศึกษาระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 65.9 มีอายุราชการ 1 – 10 ปี ร้อยละ 65.9 เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ร้อยละ 89.4 และปฏิบัติหน้าที่ในสายงานป้องกันปราบปราม ร้อยละ 82.9

4.2 ความรู้ของข้าราชการตำรวจ

ระดับความรู้ของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย จากการเก็บรวบรวมข้อมูลปรากฏผล ดังนี้

ตาราง 2 ร้อยละของข้าราชการตำรวจที่ตอบถูก

ความรู้ด้านวินัยและการรักษาวินัย	ร้อยละที่ตอบถูก
1. ข้าราชการตำรวจต้องถือและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรีและจรรยาบรรณของตำรวจตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร. และต้องรักษาวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัด	100.0
2. ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและเที่ยงธรรม เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี จรรยาบรรณของตำรวจและนโยบายของรัฐบาล โดยไม่ให้เสียหายแก่ราชการ	98.4
3. การลงโทษข้าราชการตำรวจให้ทำเป็นคำสั่งโดยระบุในคำสั่งด้วยว่า ผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยในกรณีใดมาตราใด	91.9
4. กรณีการลงโทษทัณฑ์ขมขม ได้แก่ การให้ทำงานโยธา การให้อยู่เวร นอกจากหน้าที่ประจำหรือการให้ทำงานสาธารณประโยชน์ซึ่งต้องไม่เกิน 6 ชั่วโมงต่อหนึ่งวัน	89.4
5. สถานโทษความผิดวินัยร้ายแรง ได้แก่ ปลดออกและไล่ออก	89.4
6. การปฏิบัติราชการ โดยมีให้เป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำหรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว	83.7
7. ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัยและดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย	81.3
8. ระดับโทษของ ตร. กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการไม่เกินกว่า 15 วัน เป็นสถานโทษกักขัง	80.5

ตาราง 2 (ต่อ)

	ความรู้ด้านวินัยและการรักษาวินัย	ร้อยละ ที่ตอบถูก
9.	ส.ต.อ.ส้ม ขับขี่รถยนต์โดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง	75.6
10.	ค.ต.ขาว กำลังปฏิบัติหน้าที่สืบทอดได้ดื่มสุราที่ร้านอาหารข้างโรงพัก เป็นความผิดวินัยร้ายแรง	71.5
11.	การละทิ้งหน้าที่ราชการในคราวเดียวกันเกิน 15 วัน โดยไม่มีเหตุอันควร ถือเป็นความผิดไม่ร้ายแรง	64.2
12.	เมื่อมีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในการรักษาวินัยและปราบปรามข้าราชการตำรวจผู้ก่อการกำเริบหรือเพื่อบังคับข้าราชการตำรวจผู้ละทิ้งหน้าที่ให้กลับทำหน้าที่ของตน ผู้บังคับบัญชาอาจใช้อาวุธหรือกำลังบังคับได้และถ้าได้กระทำโดยสุจริตตามสมควรแก่เหตุแล้ว ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ช่วยต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและทางอาญา	61.0
13.	ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยง ถึงแม้ว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการหรือเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการก็ตาม	57.7
14.	ค.ต.เทา เป็นหน้าม้าย้ำว่าสามารถวิ่งเดินให้ผ่านการสอบบรรจุเป็นนักเรียนนายสิบตำรวจ นาย ข หลงเชื่อจ่ายเงินให้ จำนวน 300,000 บาท แต่สอบไม่ได้ ค.ต.เทา มีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว	49.6
15.	การรายงานโดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้งถือว่าไม่เป็นการรายงานเท็จ	46.3
16.	ส.ต.ต.ดำ เป็นเจ้าหน้าที่กำลังพลมาลงชื่อทำงานนั่งประจำอยู่ที่โต๊ะทำงาน แต่ไม่สนใจปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบเป็นความผิดฐานละทิ้งหน้าที่ราชการ	41.5
17.	โทษทางวินัยของข้าราชการตำรวจ ตาม พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มี 6 สถาน คือ ภาคทัณฑ์ ทัณฑ์กรรม กักขัง กักขัง ปลดออก ไล่ออก	38.2

ตาราง 2 (ต่อ)

ความรู้ด้านวินัยและการรักษาวินัย	ร้อยละ ที่ตอบถูก
18. ส.ต.ท.แดง เป็นเจ้าหน้าที่ธุรการมาทำงานและลงชื่อตามเวลาแต่ไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ออกไปทำธุระส่วนตัวผู้บังคับบัญชาเรียกแต่ไม่พบตัวเป็นความผิดฐานทอดทิ้งหน้าที่ราชการ	26.8
19. การลงโทษกักขังข้าราชการตำรวจ คือ การกักตัวไว้ในบริเวณใดบริเวณหนึ่ง	22.8
20. การว่ากล่าวตักเตือน เป็นโทษทางวินัยที่เบาที่สุด	17.1

จากตาราง 2 ข้าราชการตำรวจ ได้ประเมินระดับความรู้ของตนเอง ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย ประเด็นที่ข้าราชการตำรวจตอบถูก 5 อันดับแรก คือ ข้าราชการตำรวจต้องถือและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรีและจรรยาบรรณของตำรวจตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร. และต้องรักษาวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัด ร้อยละ 100.0 ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและเที่ยงธรรม เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี จรรยาบรรณของตำรวจและนโยบายของรัฐบาลโดยไม่ให้เสียหายแก่ราชการ ร้อยละ 98.4 การลงโทษข้าราชการตำรวจให้ทำเป็นคำสั่งโดยระบุในคำสั่งด้วยว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยในกรณีใดมาตราใด ร้อยละ 91.9 กรณีการลงโทษทัณฑ์ขรรคม ได้แก่การให้ทำงานโยธา การให้อยู่เวร นอกจากหน้าที่ประจำหรือการให้ทำงานสาธารณประโยชน์ซึ่งต้องไม่เกิน 6 ชั่วโมงต่อหนึ่งวัน ร้อยละ 89.4 สถานโทษความผิดวินัยร้ายแรง ได้แก่ ปลดออกและไล่ออก ร้อยละ 89.4 ตามลำดับ

2. ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย ประเด็นที่ข้าราชการตำรวจไม่เข้าใจ 5 อันดับสุดท้าย คือ การว่ากล่าวตักเตือนเป็นโทษทางวินัยที่เบาที่สุด ร้อยละ 17.1 การลงโทษกักขังข้าราชการตำรวจ คือ การกักตัวไว้ในบริเวณใดบริเวณหนึ่ง ร้อยละ 22.8 ส.ต.ท.แดง เป็นเจ้าหน้าที่ธุรการมาทำงานและลงชื่อตามเวลาแต่ไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ออกไปทำธุระส่วนตัวผู้บังคับบัญชาเรียกแต่ไม่พบตัวเป็นความผิดฐานทอดทิ้งหน้าที่ราชการ ร้อยละ 26.8 โทษทางวินัยของข้าราชการตำรวจ ตาม พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 มี 6 สถาน คือ ภาคทัณฑ์ ทัณฑ์ขรรคม กักขัง ปลดออก ไล่ออก ร้อยละ 38.2 ส.ต.ต.

คำ เป็นเจ้าหน้าที่กำลังพลมาลงชื่อทำงานนั่งประจำอยู่ที่โต๊ะทำงาน แต่ไม่สนใจปฏิบัติหน้าที่ใน
ความรับผิดชอบเป็นความผิดฐานละทิ้งหน้าที่ราชการ ร้อยละ 41.5 ตามลำดับ

**ตาราง 3 จำนวนข้อที่ข้าราชการตำรวจตอบถูกเกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547
หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย**

จำนวนข้อ	ความถี่	ร้อยละ
7	1	0.8
8	1	0.8
9	2	1.6
10	14	11.4
11	24	19.5
12	15	12.2
13	18	14.6
14	22	17.9
15	13	10.6
16	5	4.1
18	4	3.3
19	3	2.4
20	1	0.8

จากตาราง 3 ข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่ตอบถูก จำนวน 11 ข้อ มีจำนวน 24 คน
คิดเป็นร้อยละ 19.5 ข้าราชการตำรวจตอบถูกจำนวนข้อน้อยที่สุด คือ 7 ข้อ มีจำนวน 1 คน คิดเป็น
ร้อยละ 0.8 และข้าราชการตำรวจตอบถูกทั้ง 20 ข้อ มีจำนวน 1 นาย คิดเป็นร้อยละ 0.8

ตาราง 4 ระดับความรู้ของข้าราชการตำรวจ

ระดับความรู้	ความถี่	ร้อยละ
ปานกลาง (7-13 คะแนน)	75	61.0
สูง (14-20 คะแนน)	48	39.0
รวม	123	100.0

จากตาราง 4 ข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 61.0 และมีความรู้ อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 39.0

4.3 การวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

จากการวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้จำแนกตามความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคล ปรากฏผล ดังนี้

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย (n = 123)

ปัจจัยส่วนบุคคล	N	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เพศ			
ชาย	117	12.7094	2.26693
หญิง	6	16.0000	3.03315
สถานภาพ			
โสด	53	12.9057	2.41202
สมรส	67	12.8209	2.40533
หย่าร้าง	2	13.0000	4.24264
หม้าย	1	14.0000	.

ตาราง 5 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	N	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ระดับการศึกษา			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	81	12.4568	2.10386
ปริญญาตรี	38	13.6053	2.73653
สูงกว่าปริญญาตรี	4	14.2500	3.20156
อายุราชการ			
1-10 ปี	81	12.7160	2.20360
11-20 ปี	13	12.8462	2.93956
21-30 ปี	21	12.9524	2.67350
31-40 ปี	8	14.2500	2.71241
ชั้นของข้าราชการตำรวจ			
สัญญาบัตร	13	14.1538	2.40992
ประทวน	110	12.7182	2.36617
สายงาน			
งานอำนวยการ	8	13.8750	2.41646
งานป้องกันปราบปราม	102	12.6667	2.25298
งานสืบสวน	5	12.6000	1.51658
งานสอบสวน	7	14.1429	3.89138
งานจราจร	1	18.0000	.

จากตาราง 5 สามารถวิเคราะห์ความแตกต่างของความรู้ว่าด้วยวินัยและการรักษาของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ปรากฏผลดังต่อไปนี้

เพศ พบว่า ข้าราชการตำรวจเพศหญิงมีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย สูงกว่าข้าราชการตำรวจเพศชาย

สถานภาพ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีสถานภาพหม้าย มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย สูงสุด รองลงมา คือ สถานภาพหย่าร้างและสถานภาพโสด ส่วนข้าราชการตำรวจที่มีสถานภาพสมรส มีความรู้ต่ำสุด

ระดับการศึกษา พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยสูงสุด รองลงมา คือ ข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความรู้ต่ำสุด

อายุราชการ พบว่า ข้าราชการตำรวจที่มีอายุราชการ 31 - 40 ปี มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย สูงสุด รองลงมา คือ ข้าราชการตำรวจที่มีอายุราชการ 21 – 30 ปี และ 11 – 20 ปี ส่วนข้าราชการตำรวจที่มีอายุราชการ 1-10 ปี มีความรู้ต่ำสุด

ชั้นของข้าราชการตำรวจ พบว่า ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย สูงกว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

สายงาน พบว่า ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่สายงานจราจร มีความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย สูงสุด รองลงมา คือ สายงานสอบสวน สายงานอำนวยราชการ สายงานป้องกันปราบปราม และสายงานสืบสวน มีความรู้ต่ำสุด

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบประยุกต์ (Applied Research) อาศัยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษา วินัย

2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยของ ข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

โดยเก็บข้อมูลจากประชากร จำนวน 123 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) การศึกษาวิจัยนี้ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 16.0 เพื่อหาสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean difference) ปรากฏผล ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอเป็นภาพรวมและข้อสรุปผลการวิจัย ที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 95.1 สถานภาพสมรสมากที่สุด ร้อยละ 54.5 สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 65.9 มีอายุราชการระหว่าง 1 - 10 ปีมากที่สุด ร้อยละ 65.9 เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ร้อยละ 89.4 ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานป้องกันปราบปรามมากที่สุด ร้อยละ 82.9

2. ระดับความรู้ของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ อาจเป็นเพราะข้าราชการตำรวจมีกฎ ก.ตร. และกฎระเบียบ เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยเข้ามาควบคุม ซึ่งมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ข้าราชการ ตำรวจจำเป็นต้องศึกษาและค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าข้าราชการตำรวจเพศหญิง มีความรู้มากกว่าเพศชาย ข้าราชการตำรวจที่มีสถานภาพหม้ายมีความรู้มากที่สุด รองลงมา คือ สถานภาพหย่าร้าง สถานภาพโสด และสถานภาพสมรส ตามลำดับ ข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความรู้มากที่สุด รองลงมา คือ ระดับการศึกษาปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี ตามลำดับ ข้าราชการตำรวจที่มีอายุราชการระหว่าง 31 – 40 ปี มีความรู้มากที่สุด รองลงมา คือ อายุระหว่าง 21 – 30 ปี อายุระหว่าง 11 – 20 ปี และอายุระหว่าง 1 – 10 ปี ตามลำดับ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร มีความรู้มากกว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่สายงานจราจร มีความรู้มากที่สุด รองลงมา คือ สายงานสอบสวน สายงานอำนวยการ สายงานป้องกันปราบปราม และสายงานสืบสวน ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาความรู้ของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. จากการศึกษาระดับความรู้ของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับบุญเรือง หลงละลวด (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็น ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 ของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา ผลการศึกษา พบว่า ระดับความรู้ ความเข้าใจ ของพนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลาที่มีต่อด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 อยู่ในระดับปานกลาง

2. จากการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ข้าราชการตำรวจหญิง มีความรู้มากกว่า ข้าราชการตำรวจชาย ซึ่งขัดแย้งกับ พิษณุ อุ๋นออก (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความรู้ของข้าราชการครูเกี่ยวกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 หมวด 6 ว่าด้วยวินัยและการศึกษาวินัย กรณีศึกษานักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส 2 ผลการศึกษา พบว่า ข้าราชการครูชาย มีความรู้มากกว่า ข้าราชการครูหญิง ข้าราชการตำรวจที่มีสถานภาพหม้าย มีความรู้มากกว่า ข้าราชการตำรวจที่มีสถานภาพหย่าร้าง,

โศคและสมรส ซึ่งขัดแย้งกับ บุญเรื่อง หลงละลวด (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็น ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 ของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา ผลการศึกษา พบว่า พนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา ที่มีสถานภาพสมรส มีระดับความรู้ความเข้าใจมากกว่า สถานภาพโศคและหม้าย ข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความรู้มากกว่า ข้าราชการตำรวจที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับ พิษณุ อุ๋นออก (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความรู้ของข้าราชการครูเกี่ยวกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 หมวด 6 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส 2 ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท มีความรู้มากกว่า ข้าราชการครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ข้าราชการตำรวจที่มีอายุราชการ 31 – 40 ปี มีความรู้มากกว่า ข้าราชการตำรวจที่มีอายุราชการ 1 -10 ปี, 11 – 20 ปี และ 21 – 30 ปี ซึ่งสอดคล้องกับ สมวาท จงหมื่นไวย (2544) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนคติของครูและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ครูและผู้บริหาร โรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่างต่ำกว่า 10 ปี กับ 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู ด้านการส่งเสริมและพัฒนาให้กับข้าราชการครูมีวินัยด้านการป้องกันไม่ให้ข้าราชการครูทำผิดวินัยแตกต่างกัน ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร มีความรู้มากกว่า ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่สายงานจราจร มีความรู้มากกว่า ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่สายงานสอบสวน สายงานอำนวยการ สายงานป้องกันปราบปรามและสายงานสืบสวน

5.3 ชี อเสนอแนะ

การศึกษาความรู้ของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี จากการศึกษา พบว่า ข้าราชการตำรวจ มีความรู้ ในเรื่อง การกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ตามมาตรา 78, การกระทำผิดวินัยร้ายแรง ตามมาตรา 79 และโทษทางวินัย ตามมาตรา 82 อยู่ในระดับต่ำ หน่วยงานต้นสังกัด คือ สถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ควรให้ความรู้โดยการฝึกอบรมเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยให้แก่ข้าราชการตำรวจทุกคน ควรเน้นเนื้อหาในเรื่อง การกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ตามมาตรา 78, การกระทำผิดวินัยร้ายแรง ตามมาตรา 79 และ โทษทางวินัย ตามมาตรา 82 โดยเฉพาะ

ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานสืบสวนและสายงานป้องกันปราบปรามที่มีความรู้เกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย อยู่ในระดับต่ำกว่าสายงานอื่น ๆ เพื่อให้ข้าราชการตำรวจมีความรู้เกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยเพิ่มเติม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. ผู้บังคับบัญชาควรควบคุมในเรื่องวินัยและการรักษาวินัยของผู้ใต้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่ในระเบียบวินัย
2. ควรจัดทำเอกสารคู่มือเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยแจกจ่ายให้แก่ข้าราชการตำรวจสามารถอ่านและเข้าใจได้ง่าย
3. ควรตีพิมพ์ประกาศเกี่ยวกับระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ หรือ กฎ ก.ตร. ที่เกี่ยวข้องกับวินัยและการรักษาวินัยไว้ที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ของสถานี เพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถเข้ามาอ่านได้
4. ควรมอบประกาศนียบัตรหรือรางวัลให้แก่ข้าราชการตำรวจที่มีความประพฤติและวินัยดีในรอบปีงบประมาณเพื่อจูงใจให้ข้าราชการตำรวจประพฤติผิคน้อยลง
5. กองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรจัดให้มีการเรียนการสอนเรื่องวินัยและการรักษาวินัยบรรจุอยู่ในหลักสูตรของนักเรียนตำรวจอบรมทุกหลักสูตร

- ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป

การศึกษานี้เป็นการศึกษาความรู้ของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย กรณีศึกษาสถานีตำรวจภูธรไม่แก่นจังหวัดปัตตานี เป็นการวัดระดับความรู้เกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้วิจัยจะขอเสนอแนะให้มีการวิจัย ดังนี้

1. ควรจะศึกษาความรู้ของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย ในระดับตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานี
2. ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดวินัยของข้าราชการตำรวจ โดยมุ่งศึกษาข้าราชการตำรวจที่กระทำผิดวินัยโดยเฉพาะ

บรรณานุกรม

- กองวินัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.discipline.police.go.th/paper02/28_1.doc
- ธีรวัฒน์ กองเม่ง. 2546. การศึกษาความรู้ของผู้ใช้บริการไปรษณีย์ในเขตจังหวัดตรัง. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญเรือง หลงละลวด. 2551. ความรู้ ความเข้าใจและความคิดเห็น ด้านการป้องกันปราบปรามและบรรเทาสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 ของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปฎิญา ผ่องวิญญาณ. 2541. การลงทัณฑ์ทางวินัยข้าราชการตำรวจ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พิษณุ อุ๋นออก. 2553. การศึกษาความรู้ของข้าราชการครูเกี่ยวกับ พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 หมวด 6 ว่าด้วยวินัยและการศึกษาวินัย กรณีศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส 2. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2537. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2537. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2542. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. 2533. การสื่อสารกับสังคม. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำราญ ภูบุญเต็ม. 2543. ปัญหาการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อนุจิต รุ่งเรือง. 2549. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างการมีวินัยของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจภูธรอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อุไรวรรณ ศรีเงินวิเชียร. 2553. ความรู้ของผู้ประกันตนในสถานประกอบการต่อพระราชบัญญัติ
ประกันสังคม พ.ศ.2533 กรณีศึกษาจังหวัดปัตตานี. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาความรู้ของข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ

พ.ศ. 2547 หมวด 5 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย กรณีศึกษา

สถานีตำรวจภูธรไม้แก่น จังหวัดปัตตานี

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งผู้วิจัยต้องการทราบข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น ข้อมูลที่ได้จะเก็บเป็นความลับและไม่มีผลใด ๆ ต่อการปฏิบัติงานของท่าน จึงขอความร่วมมือจากท่านกรุณาตอบแบบสอบถามด้วยความรอบคอบ ทั้งนี้ เพราะข้อคำถามแต่ละข้อมีผลต่อการวิเคราะห์ ซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยเป็นไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วน

2. แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย

ตามหมวด 5 แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

1. เพศ

ชาย หญิง

2. สถานภาพ

โสด สมรส หย่าร้าง หม้าย

3. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

4. อายุราชการ

1 – 10 ปี 11 – 20 ปี 21 – 30 ปี 31 – 40 ปี

5. ชั้นของข้าราชการตำรวจ

สัญญาบัตร ประทวน

6. สายงาน (ตามตำแหน่ง)

งานอำนวยการ งานป้องกันปราบปราม งานสืบสวน

งานสอบสวน งานจราจร

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ที่	ความรู้ด้านวินัยและการรักษาวินัย	คำตอบ	
		ใช่	ไม่ใช่
1	ข้าราชการตำรวจต้องถือและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรีและจรรยาบรรณของตำรวจตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร. และต้องรักษาวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัด		
2	ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและเที่ยงธรรม เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี จรรยาบรรณของตำรวจและนโยบายของรัฐบาล โดยไม่ให้เกิดเสียหายแก่ราชการ		
3	ข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการ โดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการโดยไม่ขัดขืนหรือหลีกเลี่ยง ถึงแม้ว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการหรือเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการก็ตาม		
4	ระดับโทษของ ตร. กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการไม่เกินกว่า 15 วัน เป็นสถานโทษกักขัง		
5	ส.ต.ท.แดง เป็นเจ้าหน้าที่ธุรการมาทำงานและลงชื่อตามเวลาแต่ไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ออกไปทำธุระส่วนตัวผู้บังคับบัญชาเรียกแต่ไม่พบตัวเป็นความผิดฐานทอดทิ้งหน้าที่ราชการ		

ที่	ความรู้ด้านวินัยและการรักษาวินัย	คำตอบ	
		ใช่	ไม่ใช่
6	ส.ต.ต.ดำ เป็นเจ้าหน้าที่กำลังพลมาลงชื่อทำงานนั่งประจำอยู่ที่โต๊ะทำงาน แต่ไม่สนใจปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบเป็นความผิดฐานละทิ้งหน้าที่ราชการ		
7	การปฏิบัติราชการโดยมิให้เป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำหรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว		
8	การรายงาน โดยปกปิดข้อความซึ่งควรต้องแจ้งถือว่าไม่เป็นการรายงานเท็จ		
9	ด.ต.ขาว กำลังปฏิบัติหน้าที่สับเวร ได้ดื่มสุราที่ร้านอาหารข้างโรงพักเป็นความผิดวินัยร้ายแรง		
10	ส.ต.อ.ส้ม ขับจี้รถยนต์โดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง		
11	การละทิ้งหน้าที่ราชการในคราวเดียวกันเกิน 15 วัน โดยไม่มีเหตุอันควรถือเป็นความผิดไม่ร้ายแรง		
12	ด.ต.เทา เป็นหน้าม้าอ้างว่าสามารถวิ่งเดินให้ผ่านการสอบบรรจุเป็นนักเรียนนายสิบตำรวจ นาย ข หลงเชื่อจ่ายเงินให้ จำนวน 300,000 บาท แต่สอบไม่ได้ ด.ต.เทา มีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว		
13	ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัยและดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอื่นมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย		
14	เมื่อมีความจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในการรักษาวินัยและปราบปรามข้าราชการตำรวจผู้ก่อการกำเริบหรือเพื่อบังคับข้าราชการตำรวจผู้ละทิ้งหน้าที่ให้กลับทำหน้าที่ของตน ผู้บังคับบัญชาอาจใช้อาวุธหรือกำลังบังคับได้และถ้าได้กระทำโดยสุจริตตามสมควรแก่เหตุแล้ว ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ช่วยต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและทางอาญา		
15	โทษทางวินัยของข้าราชการตำรวจ ตาม พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 มี 6 สถาน คือ ภาคทัณฑ์ ทัณฑกรรม กักขัง กักขัง ปลดออก ไล่ออก		

ที่	ความรู้ด้านวินัยและการรักษาวินัย	คำตอบ	
		ใช่	ไม่ใช่
16	กรณีการลงโทษทัณฑ์กรรม ได้แก่ การให้ทำงานโยธา การให้อยู่เวร นอกจากหน้าที่ประจำหรือการให้ทำงานสาธารณประโยชน์ซึ่งต้องไม่เกิน 6 ชั่วโมงต่อหนึ่งวัน		
17	การลงโทษกักขังข้าราชการตำรวจ คือ การกักตัวไว้ในบริเวณใดบริเวณหนึ่ง		
18	สถานโทษความผิดวินัยร้ายแรง ได้แก่ ปลดออกและไล่ออก		
19	การว่ากล่าวตักเตือน เป็นโทษทางวินัยที่เบาที่สุด		
20	การลงโทษข้าราชการตำรวจให้ทำเป็นคำสั่งโดยระบุในคำสั่งด้วยว่า ผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยในกรณีใดมาตราใด		

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องวินัยและการรักษาวินัยตามหมวด 5 แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

สืบตำรวจโทหญิง อัจฉรา ช่อมณี
 นักศึกษาปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

